

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ÅRSSKRIFT

FRA

ORDRUP HØJERE ALMENSKOLE

1906—1907

STEGE
L. M. TOMMERUPS BOGTRYKKERI
1907

ÅRSSKRIFT

FRA

ORDRUP HØJERE ALMENSKOLE

1906—1907

STEGE
L. M. TOMMERUPS BOGTRYKKERI
1907

Men så kan det hælde —

Bliver man gammel og stor og lang,
glemmer man aldrig sin skolegang.

Livet er kort, og kunsten lang,
hele vort liv er en skolegang.

Efter J. L. Heiberg

Der er meget, du vil glemme,
når du bliver „stor og lang“,
mangen gammel, velkendt stemme
tabe vil for dig sin klang,
mangt et øjes lys vil slukkes,
som du glad har smilet i,
og dit eget øje lukkes
for den favn, du hviled i;
mangt et hjærte, som nu tykkes
rigest dig af alt, du kender,
og med hædersnavne smykket,
vige må for nye venner;
mangt et ord, som nu dig sendte
bud fra lysets himmelegne,

kan engang sin afsked vente,
 vil for anden visdom blegne;
 sandhedsglimt i barnedrømmen,
 julebud fra englemunde, —
 alt kan føres bort af strømmen,
 hviroles ned og gå til grunde.
 Barnesmil og barnedrømme —
 mon de lyse kan på vejen
 gennem tvivlens stride strømme,
 når du slipper ungdomslegen?
 Barnesynet, barnetroen, —
 kan de ved din Guds mirakler
 over dybet tømre broen,
 når alt andet bygværk vaffer? —
 Barneglæden, barnetanker, —
 kan på dem et liv du bygge?
 kræves der ej bedre planker,
 når du tømre skal din lykke? —
 Der skal kræfter til at føre
 egen fordel gennem vrimlen;
 der skal kræfter til at føre
 lykkens firspand gennem stimlen.
 — „Han tog sikkert fejl, der støtted
 mandens kraft på barnemindet,
 signede de små og knytted
 himmerig til barnesindet,“ —
 sådan vil for dig det lyde

snart fra højden, snart fra skarnet,
til du synes, du må bryde
broen mellem dig og barnet.
Du skal op fra barnets skammel,
bort fra barnets bibelbog,
du skal blive stor og gammel,
å, så gammel, stor og flog;
dine eventyr og sange,
dine englevinger små,
som dig bar de tusend gange,
fast kun glemsels støv derpå;
så kan tryk du fremad vandre,
skal for ingen stå til skamme,
for du blev jo som de andre. —
Se så til dit mål at ramme!

* * *

Men så kan det hænde din sjæl engang,
at alle sunde er lukte,
du sidder alene med din trang,
hvor ingen veje sig bugte.

Ja, så kan det hænde din sjæl som så,
at alle kilder er tomme,
venner og frænder du falder på,
men ingen af dem kan komme.

Ja, så kan det hænde din sjæl for vist:
af tanker og ord har den mange,
men ingen, der skænker dig fred til sidst,
når du sidder i synd og er bange.

Og så kan det hænde, at her på jord
du har både borg og fæste
og sidder i glans og herlighed stor,
men sukker og savner det bedste.

Ja, vel kan det hænde, du sidder i glans
og har dog en lønlig smerte;
du synger og spiller for andre til dans,
har selv dog et blødende hjærte.

Så sender du bud til en vismand stor,
til to, ja til ti og til tyve;
de kommer på stand med visdomsord,
men får ej din sorg til at flyve.

Så sender du bud til den spillemand;
der kommer en myldrende skare;
de synger og spiller, alt hvad de kan,
men får ej din sorg til at fare.

Så sender du bud efter mad og vin
og alt, hvad du tænker kan tvæge,

og bud efter doftor og medicin,
men ingen kan såret dig læge.

Så sejler du verden rundt efter fred
og lærer helt godt at strande,
men ingen lægedom bringer du med
dig hjem fra de fremmede lande.

Så flakker du rundt i skov og vang
og under de grønne linde;
jo gladere lyder den fuglesang,
des stridere tårerne rinde.

Og lys kan du se både her og der, —
ja, lys for alle de andre;
og vej kan du øjne for en og hver,
kun ikke den, du skal vandre.

Du øjner for andre det rigeste væld,
og tusende floder sig bugte.
Men du sidder ene med din sjæl,
og alle sunde er lufte.

* * *

Men så kan det hælde, der kommer en dag,
ja, dage mange med salige stunder,

hvor Han, der fører et menneskes sag,
indbyder din sjæl til opstandelsens under;

berører dit øje, dit øre, din mund,
og tar dig ved hånden, som da du var lille,
og leder dig til den salige stund,
da Gud tog imod dig ved dåbens fælde.

Så ser du med undren dit barndomshjem,
de tusende minder dig iler i møde;
du ser og ser, — jo, du kender dem,
der nu lyslevende stiger af døde.

Så hører du toner, der baner sig frem,
og alt i dig som i gudsfrøgt tier;
du lytter, — du kender jo alle dem;
det er jo din barndoms små melodier.

De toner bærer dig sagtelig hen,
hvor livet skød sine dybeste rødder,
du finder din lille skammel igen
og sætter dig ned ved din moders fødder.

Der finder de bange tanker en havn.
Hvor let og roligt dit blod dog ruller! —
Du kender atter dit barnenavn
og støtter dig tryk til din faders skulder.

Du ser de to kæreſte øjepar,
hvis mage ingen i verden ejer;
du lever på ny hos mor og far
og jubler ud: nu vandt barnet ſejer!

Så henter du frem de glemte „ſprog“,
de dype ord fra de dype dale,
din billedbibel, din ſagabog,
begravne venners opſtandne tale.

Nu finder du vej, hvor før var luft,
nu ſtråler der ſol over alle vande,
og barnet ſer på ſin himmelflugt
den kyſt, hvor ſjælen engang ſkal lande.

Ja, barnet ſer på ſin himmelgang
de øjne lyse, ſom længſt er bruſtne,
og hører atter den gamle klang
fra ſtrænge tone, ſom længſt er ruſtne.

Og evighedsordet, der viſtes af by,
ja, dømtes landſlygtig med alt det gamle,
det ſtiger af glemſel frem på ny
og bærer, når alle ſtøtter ramle.

Ja evighedsordet, den enefte vagt
om al din virken, dit liv og din lykſke,

det møder igen som den evige magt,
der templer af levende stene kan bygge.

Og bliv du så kun til en lille en,
du synker dog ej, om alverden falder,
nå blot du blev til en levende sten
i en af den Stores tempelhaller.

Og bliver du gammel og stor og lang,
og gamle minder går frem til møde,
og barnehjærtets dybeste trang
med store vinger står op af døde, —

så give da Gud, at det som du her*)
har levet i ungdommens hellige stunder,
må møde din sjæl og findes værd
at bydes med til opstandelsens under.

Frifer

*) i skolen

Bibel- og kirkehistorie i mellemskolen

Indledning

Efter det løfte, der blev givet i forrige årsskrift, skal vi nu meddele, hvorledes vi her i skolen ser på ovenstående „fag“.

Spørgsmålet: *kristendommen og ungdommen* og det dermed sammenhængende *kristendommen i skolen* har ikke været det mindst brændende af de mange spørgsmål, der i lange tider har været oppe. Det vil sikkert træde endnu stærkere frem i forgrunden i den kommende tid — og det ikke blot her i Danmark, men ud over landene.

Så meget mere grund er der for de enkelte skoler til at tone rent flag. Tiden dertil er nu inde. Det er ikke mere staten, det tilkommer at tage bestemmelse angående skolens forhold til kristendommen; det ligger udenfor dens magtområde; den enkelte skole lever sit liv efter sin inderste overbevisning, og derefter bestemmes dens tankegang, dens arbejde, dens retning, dens værdi. Der skal noget mere og langt vigtigere til at præge en skole end skiltet: *Højere almenskole*, der står over dens port;

flaget skal nu gøres så kendeligt og hejses således, at de frie danske hjem kan træde i levende vekselvirkning med de frie danske skoler og træffe deres valg. Den danske skole skal blive det danske folks. Lad så kræfterne brydes, ånderne mødes, visiret løftes. Hvor vil folket dog vokse derved!

Man har hidtil efter vor erfaring ikke afpasset undervisningen i disse fag efter elevernes modenhed. Medens alle de andre fag mere og mere studeres pædagogisk og lægges til rette for børnene, så alt det lægges til side som ubrugbart, der ikke på hvert givet trin passer for eleverne, hvor godt det end kan være fra alle andre synspunkter betragtet — så eksisterer der ikke noget på pædagogik og psykologi bygget studium af religion som skolefag. Særlig gælder dette den saakaldte katekismus- og lærebogsundervisning; hvad der her bydes børnene, er for det første i rent sproglig henseende på mange steder uforsvarligt; det er kendeligt, at det ikke er pædagoger, men teologer, der har haft med denne sag at gøre; i intet andet skolefag vilde man den dag i dag tåle et sådant sprog. Og med indholdet er det endnu værre; de aller simpleste kristelige sandheder „belægges“ med „forklaringer“ og „belyses“ ved skriftsteder, der tit kun står i hårtrukken forbindelse med det, de skulde belyse. Således bliver let kristendommens kærne: *Det glade budskab om Guds kærlighed*, borte for

børnene i den uendelighed af ord og ord og ord, de skal igennem. Og dernæst er der parter af katekismus og lærebog, der ligger langt udenfor børnenes verden, fordi den personlige livserfaring fattes, der er den nødvendige forudsætning for tilegnelsen. Det er også et ofte nok gentaget vidnesbyrd, at denne undervisning er alt andet end opbyggelig eller befrugtende for børnene; den keder dem, og det kan jo ikke være anderledes, når den ikke er afpasset efter, hvad de kan tage imod; og hvis man så desuden for at få noget frem, der ligner synlige frugter af undervisningen, lader børnene lære det stof udenad, som det viser sig, de ikke har kunnet tilegne sig, så har vi nået toppunktet af det uforsvarlige.

Endelig er det en mangel, at religionsundervisningen har havt sit eget stade, så at sige uden for dannelsens verden. Jødefolkets historie og den kristne kirke indeholder — også udenfor det rent religiøse — åndsværdier og dannelsesindhold af allerstørste rang.

Man har nøjedes med det opbyggelige og forsømt det historiske; man har i alt for høj grad bredt sig over det teologiske, det dogmatiske — det har jo bl. a. været opgaven at værne om „den rene lære“ — og forsømt det menneskelige; og så har man sluppet for tidlig; de mange kønne og for de mindste børn særdeles værdifulde fortællinger fra det gamle og det ny testamente har man læst og læst og atter læst i så begrænset udstrækning, at de efterhånden er blevet så fortærskede, så kedelige, at børnene har fået alt for lidt tid af undervisningen, og det så meget mindre,

som mange af de bibelhistoriebøger, man har brugt, ingenlunde har været skrevet af sprogkunstnere. Skal man skrive sådanne bøger for børn, er det jo ikke nok at være from og god og at ville give det bedste; der hører pædagogisk kunst til at bruge en bog, endnu større kunst til at skrive den, alt afhænger jo af „*hvorledes*“ — og til begge dele hører lidt af en østerlandsk fantasi, når det er bibelhistorie, der er tale om.

Hermed går vi over til vort egentlige æmne.

Efter at der i forskolens 2., 3., 4. og 5. klasse uden noget bogligt hjælpemiddel er gennemgået de barnlige religiøse fortællinger af det gamle og ny testamente — uden at der på dette begyndelsesstade er sondret mellem sagn og historie — og idet således barnets medfødte religiøse fantasi har fået en passende næring og er bleven støttet ved sikre kundskaber indenfor det begrænsede område, man har bevæget sig på, når vi over til mellemskolen. Men inden vi går over til at vise, hvorledes vi agter at ordne stoffet i dennes enkelte klasser, vil vi udtrykke vor glæde over, at undervisningen ikke — som oprindelig påtænkt — ophører med 3. mellemskoleklasse, men føres videre hele skolen igennem. Det er jo nemlig så, at ungdommen, når den er trådt ind i den stærkt udadvendte alder, mere end nogensinde trænger til åndsindhold og til at møde kristendommen som en magt på den store, brede almindannelses grundlag, -- den almindelse, man

også for andre fags vedkommende fører videre, idet man har set, hvor uforsvarligt det var at bryde af, netop når eleverne er kommet godt i gang med at tilegne sig dem.

1. klasse

Jødefolkets historie, ikke blot i den gammeltestamentlige tid, men videre frem og helt op til nutiden (jødeforfølgelserne), og såvel her som i de følgende klasser drager læreren med varsomhed en i begyndelsen ikke synderlig skarp grænse mellem hellige sagn og hellig historie. Jødefolkets historie fortælles, så eleverne på een gang både fatter og føler dette folks betydning i verdensudviklingen, ser det stillet ind i historien sammen med de andre mærkelige oldtidsfolk, ser dets ejendommelige stilling og dets særlige opgave, ser monotheismens betydning, helligdagens betydning, ser de ti bud ikke som en ret overflødig børnelærdom, men som et historisk-folkelig-religiøst underlag under hele jødefolkets liv og dermed for alle de kristne kulturfolk, der aldrig kan overskære hverken det historiske eller det religiøse bånd, der knytter dem til jødefolket.

Her fremdrages så videre store religiøs-historiske personligheder som Moses, David, Johannes Døberen, Paulus, Bar Kokba. — Nogle få passende af Davids salmer tages for, dels som de findes i bibelen, dels omarbejdede af Grundtvig og Ingemann.

2. klasse

Jesu liv og historie; i sammenhæng dermed de

betydelige samtidige skikkelser, der er knyttet til Jesus, samt deres betydning både religiøst og historisk; eleverne skal selvfølgelig lære at se Jesus som frelseren, men de skal også se ham som verdens største personlighed, hvis indflydelse vil strække sig gennem alle tider, og ved hvis indtræden i folkenes historie og i det enkelte hjertes historie der sker nydannelser af afgørende betydning. Vi véd her i skolen, at Jesu betydning ikke blot kan vises børnene igennem personligheder fra den hellige historie og kirkehistorien, men også igennem andre historiske personligheder og — ikke mindst — igennem mænd og kvinder, der slet ikke er kommet ind i historien, men som er ganske dagligdags og dog gennem et liv i opofrende kærlighed har fået deres navne skrevet i himlen. — Det får vist blive et åbent spørgsmål, hvorledes skolen skal stille sig til sådant stof som *Fadervor*, *Trosbekendelsen*, *Dåben* (Nadveren bør selvfølgelig ikke tages i denne klasse og efter vort skøn først med stor varsomhed i mellemskolens 4. kl.). — Behandles de rent historisk-objektivt og *kun* sådan, stiller vi os udenfor det religiøse som sådant; det er jo netop „*religion*“, her er tale om. Og at behandle dem religiøst kan jo ikke påbydes; her må hver lærer (hver skole) have sin personlige frihed; men selvfølgelig må det fastholdes, at ligesom ingen lærer vil undervise i dansk, når han ikke holder af dette fag og af børnene og af det samfund, de tilhører, og uden at han ser sit fags betydning for de enkelte børn og for samfundet, således må vi forudsætte, at ingen lærer vil undervise i re-

ligion, der ikke er gennemtrængt af ærefrygt for den og føler sit ansvar overfor børnene og samfundet.

Her kan det være stedet at gøre en bemærkning om *underet*. Skal der virkelig undervises i kristendom, må selvfølgelig underet ses i det lys, den kristne menighed ser det i, og for eleverne være både en historisk og en personlig virkelighed. Religion skal selvfølgelig ikke tages ind i skolen for et skins skyld eller af ydre hensigtsmæssigheds grunde; så bliver ordet *religion* i skoleplanen kun et misvisende ord; derfor må den kristne kirkes tro og den hellige skrift ubeskåret holdes i agt og ære.

3. klasse

Den kristne menigheds levnedsløb i større træk, særlig gennem en række af betydelige skikkelser fra den første kristne tid lige op til nutiden. Grundlaget lægges så bredt, at børnene får ikke blot den *lutherske kirkeafdelings-historie*, men den *kristne kirkehistorie*. Samtidig kan i enkelte store, klare træk de betydeligste kristne kirkesamfund træde ud fra hverandre; og i det hele gælder det også her, at skolen fremfor alt ikke må være snæversindet, men så vidt muligt må kunne drage alle sine elever til sig (og alle sine lærere). Undervisningen skal være et led i elevernes dannelse, de skal se den kristne menighed som den betydeligste åndelige magt i folkenes historie, de skal med undren lære at se kristendommens sejersgang over jorden, se, hvad den har sat ind i verden, og, for at de ikke skal komme ind i tvivl ved at se, hvor ondt og ukærligt, d. v. s. ukristeligt, både kristne folk og

kristne enkeltpersoner bærer sig ad, vil det være godt i tide at lade børnene se, at ordene kristenhed og kristendom er ikke ensbetydende, og at åndsværdier bliver det, de er, selv om fuskere forvrænger dem i liv og levned. Selvfølgelig kan det ikke stærkt nok indskærpes, at alt, hvad der ikke kan have tilknytning i børnenes liv og interesse og ikke kan kalde på deres følelse eller fantasi, alt hvad der i snævrere forstand kaldes teologisk og dogmatisk, må være bannlyst fra undervisningen. Den lærer, der kan, vil have en smuk opgave ved at vise børnene, hvad religiøst liv er, og den varsomme og fint dannede lærer vil allerede på dette stadi kunne gøre gavn ved at lade børnene få en gryende forståelse af, at religiøst liv er et, rettroenhed noget andet (vi vilde helst tilføje: og ret betydningsløst).

4. klasse

Danmarks kirkehistorie. Idet der med fuld ret er slået fast, at dansk skal være det centrale fag i den danske skole, er det med det samme givet, at kendskab til det særlig danske åndsliv må have en fremragende plads i danske børns undervisning; de skal kende det liv, de selv har part i, og som de selv er påvirkede og bårne af, og som de selv skal fortsætte; ingen kan kende dansk åndsliv uden at have et grundigt kendskab til dansk kirkeliv; hermed er den danske kirkehistories plads givet; eleverne skal følge denne kirke lige fra dens grundlæggelse og helt op til nutiden, hvor særlig en mand som *Grundtvig* ikke blot bør være kendt af navn, end mindre blot som

kendingsnavn for et særligt kirkeligt parti, men som det han er: en dansk kirkefader af vidtrækkende betydning. I denne klasse kunde det også være på sin plads at gøre eleverne bekendt med vore tre store salmedigtere samt med *Ingemann* og *Chr. Richardt*, som jo også har givet et betydeligt tilskud til den kristelige digtekunst og netop har givet den danske menighed sange, der særlig passer godt for ungdommen. Under omtalen af de enkelte kirkehistoriske personligheder, vil der være rig lejlighed til at kaste lys over meget af kristendommens indhold, denne lejlighed bør benyttes; netop i den alder, eleverne har i 4. klasse, er der meget af det, de har læst før, de trænger til at se om igen med de øjne, de *nu* har, der er meget i dem, der trænger til at uddybes; der kunde således i nær tilslutning til *Grundtvig* være lejlighed til at se noget nærmere på dåben, end det tidligere har kunnet ske, ligesom der også her kunde tilbyde sig en naturlig lejlighed til at tale om den hellige nadver — selvfølgelig med varsomhed og uden nogensomhelst udenadslæren; det må være en åndelig meddelelse fra lærer til elever, og særlig på et område som dette må det bestemt indskærpes, at læreren ikke vover sig længere ud med sine ord, end hans egne personlige oplevelser rækker. At han desuden må være en „ordets kunstner“ følger — på dette område som på alle de andre — af sig selv.

Slutning

Vi har så kun til allersidst en bemærkning at gøre. Der er sagt om adskillige af vore skoler, at

de er religionsløse; — altså: de „*har*“ religion som *fag*; men — *religion* har de alligevel *ikke!*

Kan dette siges med noget spor af sandhed, så står vi over for en begyndende fare, som alle gode kræfter — ikke af kristelige, ikke af antikristelige, men af pædagogiske grunde — maa væbne sig imod; kærlighed til vore børn må mane os dertil. — En *religionsløs* skole med „religion“ som befalet fag, — dette er *uredeligt og intet andet*; og „*falsk slår sin egen herre på hals*“.

Skolen trænger — ikke til enshed — men i allerhøjeste grad til at være en enhed; den kan ikke være en mængde af hverandre uafhængige fag, der er i hænderne på en skare af tilfældig sammenbragte og af hverandre uafhængige lærere. Hver enkelt skole må for børnenes skyld være en enhed, en harmoni; de forskellige fag må gå som stråler ud fra et fælles midtpunkt. Og de enkelte lærere må vide, at idet de træder ind i en skole, må de indordne sig som led i et samlet hele, som parthavere i en fælles tankegang og — trods alle forskelligheder — som stillede over for den samme opgave: en harmonisk udvikling af alle børnenes ævner; men dette kræver, at der ikke kastes tvivl, utryghed, usikkerhed ind i børnenes sjæleliv ved, at fag står imod fag, og lærer imod lærer. Vi kan selvfølgelig ikke kræve, at alle lærere skal stå ens til kristendommen, men vi må kræve, at for alle lærere må i aller dybeste forstand barnet være skolens midtpunkt; det er ikke lærerens særinteresser, det kommer an på at fremme; nej, barnets tarv og

velfærd må alt dreje sig om; og at her kræves personligt offer er sikkert, — ikke således, at vi lærere skal fornægte vor personlige overbevisning, men vel således, at vi i hvert fald må kunne se andre standpunkters berettigelse ved siden af vort eget og være villige til at lære af hverandre. Yderliggående, vej-brydende lærere er uundværlige i et lands skoleværk og kan være af stor værdi for den enkelte skole, de arbejder i; det vilde være sørgeligt, om der ikke fandtes lærere, der turde gå imod strømmen; skal skolerne holdes friske og stærke, må der midt i al enheden og fastheden idelig foregå nydannelser; og vi skal prise os lykkelige over de gode originaler, vi har, og give det ejendommelige den størst mulige frihed til at røre sig. Men børneskolen må ikke bruges som agitationsplads for den enkelte lærers måske helt foreløbige ideer eller en enkelt videnskabelig retnings endnu ikke afklarede særmeninge.

Kræves der således af lærerne hensynsfuldhed, varsomhed og finfølelse over for den skole, der har religion mellem sine fag, og over for den lærer, der underviser i religion, må det af ham kræves — hvad der sørgeligt nok aldrig har været krævet af religionslæreren — et omfattende kendskab til det væsentligste af *den* menneskelige viden, der lige så fuldt som hans specielle fag enten direkte eller indirekte har ærinde til børnene; ikke mindst af ham må der kræves, at han er et åndeligt, gennemdannet menneske, der — for eksempel — kan være levende interesseret i at følge prof. Otto Jespersens og andre

videnskabsmænds undersøgelser om det menneskelige sprogs oprindelse samtidig med, at han båret af den samme religiøse fantasi, der bar forfatteren til 1. mosebog, kan vandre ved Adam og Evas side sammen med Gud Herren i paradiset have.

Realklassen og gymnasiet

Der er i det forløbne skoleår udkommet en række kongelige anordninger og ministerielle bekendtgørelser om undervisningen i realklassen og gymnasiet. Til oplysning for forældrene skal vi i det følgende gøre rede for hovedpunkterne i disse bestemmelser og dertil føje nogle betragtninger og bemærkninger angående vor skoles stilling til denne undervisning.

I.

I **realklassen** skal der undervises i følgende fag: dansk, to af de nyere sprog (engelsk, tysk, fransk), praktisk regning og matematik (kun påbudt for drenge), afsnit af naturlære, historie, geografi og naturhistorie samt legemsøvelser. Efter den som norm opstillede timeplan vil undervisningen i disse fag kræve 30 ugentlige timer.

Foruden i disse fag kan der efter hver skoles valg gives undervisning i andre fag såsom: religion, det tredje fremmede sprog, latin, geometri, bogholderi, skrivning (stenografi), tegning, sløjd, sang, og særlig for piger: praktisk regning, kvindeligt hånd-

arbejde og kvindelig hushjælp. Hvilke afsnit der skal gennemgås i „afsnitsfagene“: naturlære, historie, geografi og naturhistorie bestemmes i hovedsagen af skolerne selv.

Som det vil ses, er der altså her en række spørgsmål, som overlades til skolernes afgørelse, og for at blive klar på vor skoles stilling drøftede vi først disse spørgsmål på et lærermøde og derefter på to forældremøder, hvoraf det første bestod af en snævrere kreds af forældre, som enten repræsenterede særlig sagkundskab eller livsstillinger, hvori denne classes undervisning kunde få særlig betydning, medens det andet var et samlet forældre- og lærermøde. Resultatet af forhandlingerne på disse møder skal her meddeles.

Angående de *valgfri fag* fremsattes fra skolens side det hovedsynspunkt, der vandt udelt tilslutning hos forældrene, at vi ved valgene vilde foretrække de fag, der foruden deres mulige praktiske betydning for eleverne i deres kommende livsstilling, tillige havde en almindelig karakter, idet dette sidste hensyn efter vor mening aldrig kan lades ude af betragtning i en almindelig ikke-fagskole. Vi har derfor ikke valgt fag som bogføring eller stenografi, ud fra den betragtning at disse fag næppe vil få betydning for alle eleverne og ikke har en sådan almindelig eller udviklende karakter, at de kan blive af værdi for de elever, som ikke direkte får brug for dem. Dette er derimod tilfældet med fag som sprog og matematik.

Det vedtoges enstemmigt at benytte de 2 af de 6 timer til *geometri* og den ene til *frie foredrag*, særlig

over æmner hentet fra litteratur- og kunsthistorien. I en række år har vi haft sådanne foredrag her ved skolen. Vi har gennemgået digtere som Dante, Shakespeare, Byron, Molière, Victor Hugo o. a., eller afsnit af kunstens historie og enkelte store kunstneres liv, i det forløbne år således den hollandske malerkunst og den danske maler- og billedhuggerkunst i nyere tid, og vi har fået så mange beviser på vore elevers udbytte af disse timer, at vi har ment det rigtigt også fremtidigt at fortsætte dermed, så længe vi formår det.

Dernæst har vi valgt 2 eller 3 timers undervisning i det *tredje fremmede sprog*. Om dette spørgsmål var meningene både blandt lærere og forældre delte. Fra den ene side hævdedes det, at 3 sprog var for meget, og at det var bedre at anvende tiden til en grundigere tilegnelse af de 2 sprog, tysk og engelsk, som eleverne havde forudsætninger for at kunne få noget ud af, medens udbyttet i fransk kun vilde blive ringe. Fra den anden side — og det var den talrigste — gjordes det gældende, at det var uret mod eleverne, at lade dem gå ud af skolen ganske uden kundskab i fransk. Både for sprogets egen skyld, og i betragtning af dets betydning for forståelsen af fremmede ord i det danske sprog og for forståelsen af mange fænomener i det daglige liv og i litteraturen, kunde kundskab i fransk ikke undværes. Og det fremhævedes, hvor langt bedre og lettere den grundige tilegnelse af elementerne kunde vindes i skolen end senere hen i livet.

Skolen har — foreløbig i al fald — sluttet sig til den sidste anskuelse, og for at eleverne ikke skal

nøjes med det ene års undervisning, der næppe kan give store resultater, har vi for de elever, der ønsker det, og som agter at gå over i realklassen, indrettet en fransk-undervisning i IV mellemskoleklasse. Elever, der har særlig svært ved at lære sprog, vil dog gøre bedst i at nøjes med de 2 sprog.

Hvad spørgsmålet om *pigernes undervisning* i realklassen angår, har vi ment, at de stod sig bedst ved at deltage i matematik- og regneundervisningen. Erfaringen viser, at pigerne på ingen måde har større vanskelighed ved matematik end drengene, og flertallet af de unge piger, der vil tage realafgangseksamen, vil formentlig senere hen let få brug for kundskaber i matematik, og have større nytte af at øge deres kundskaber i dette fag fremfor at gå videre i kvindeligt håndarbejde. Undervisning i kvindelig husgerning har vi ikke ment at kunne få inden for vor skoles rammer.

De på møderne tilstedeværende forældre gav os alle, både fædre og mødre, ret i denne betragtning.

Tilbage står de såkaldte afsnitsfag.

I *historie* vil samfundslæren blive det vigtigste æmne. Vi har ved vor hidtidige undervisning heri i IV realklasse gjort den erfaring, at det er et fag, som i høj grad fanger elevernes, både piger og drenge, interesse, vækker tanker og spørgelyst hos dem og forholdsvis let tilegnes. Da man i mellemskolen kun ret flygtigt og spredt kan komme ind på de her henhørende spørgsmål, finder vi det naturligt og rimeligt at lægge hovedvægten i historieundervisningen herpå. Iøvrigt har vi tænkt os om muligt at samle

historieundervisningen om en række betydelige personligheder, helst både mænd og kvinder, hentede fra forskellige områder, fortrinsvis dog fra kulturhistorien. Vi har tænkt på skikkelser som Tietgen og Dalgas, Gladstone og Bismarck, Cavour, Livingstone, Columbus, dronning Elisabeth, Jeanne Darc, Perikles osv. Valget vil naturligvis for en del komme til at bero på muligheden af at tilvejebringe det fornødne undervisningsmateriale. Som et passende afsnit kan yderligere nævnes: De Nordamerikanske Fristaters historie.

I *naturlære* har vi tænkt at samle undervisningen om et af de i ministeriets cirkulære anviste afsnit f. eks. elementær elektroteknik, eller om partier af fysikens historie, særlig de store opdagelser og opfindelser. Til denne sidste art af undervisning vil der, foruden hvad der allerede foreligger i litteraturen, rimeligvis snart fremkomme brugelige undervisningsmidler.

I *geografi* vil vi, i overensstemmelse med ministeriets anvisning, vælge et passende afsnit af den politiske eller fysiske geografi, rimeligvis et af de europæiske hovedlande, som så gennemgås udførligt ud fra begge synspunkter.

Endelig har vi fra en af skolens venner prof. A. Oppermann modtaget en række forslag til æmner for undervisningen i *zoologi*. Da disse æmner forekommer os særdeles gode og passende netop for dette trin af skolen, og da de muligvis kunde være af interesse også for andre end vor skole, aftrykker vi dem her.

1 Sammenhæng imellem dyrenes form, størrelse og udseende på den ene side og opholdssted og er-

- næring på den anden side. „Tilpasning“. „Beskyttelseslighed“.
- 2 Dyrelivets topografi: hus, have, mark, eng, skov, hede, klit, strandbred, vandhul, sø, tørvegrav, å, vig, havets overflade, havdybet, højt oppe i luften, lavere luftlag, jordskorpen, dybere jordlag.
 - 3 Dyrelivet i fjernere dele af det danske monarki.
 - 4 Om dyrenes vandringer.
 - 5 Årstidens indflydelse på dyrelivet. Tid for fugletræk, skiften af hår, fjer og takker, formering og vintersøvn.
 - 6 Om dyrenes sanser og sjæleevner. Omsorg for ungerne. „Instinkt“.
 - 7 Dyrelivets historie, særlig i Danmark og særlig i den postglaciale tid. De glubende dyrs undergang.
 - 8 Dyrenes udbredelse ved menneskenes hjælp.
 - 9 Dyrene i forhold til mennesket. „Nyttige“ og „skadelige“ dyr.
 - a Jagt dyr (pelsværk, fjer, kød, andre stoffer).
 - b Fiskeri og fiskeavl.
 - c Moderne transportvæsen og konservering i forhold til de nævnte næringsveje.
 - d Jagt og fiskeri som forlystelse og idræt.
 - e Glubende dyr.
 - f Utøj og snyltere.
 - g Dyrene som sundhedspoliti.
 - h Hvilke dyr er spiselige og hvorfor?
 - i Husdyr og brugen af dem (forsvar, fangst, ridning, træk, ernæring, luksus). Dressur. Omformning under brugen.

k Menneskenes optræden overfor dyrene. Dyrplageri.

l Lovgivning om dyr: jagt, fiskeri, behandling og forsendelse af dyr; udryddelse af skadelige dyr.

Som et passende afsnit foruden de her nævnte har vi tænkt os: Danmarks dyreliv.

I *botanik* har vi nærmest tænkt på det i forordningen nævnte afsnit: eguens flora.

Hvad undervisningen i de øvrige fag angår, nemlig dansk, de fremmede sprog, matematik og regning og legemsøvelser, vil den væsentlig gå videre ad det i mellemskolen fulgte spor, og der er formentlig ingen grund til nærmere at omtale den her. På grundlag af de enkelte læreres redegørelse for deres undervisning i kommende årsskrifter vil man kunne danne sig et nogenlunde fyldigt billede af den.

Realklassens undervisning ender med *realeksamen*. Der *skal* holdes eksamen i alle de fag, der er påbudt med undtagelse af gymnastik; der *kan* holdes eksamen i de valgfri fag. Den skriftlige prøve omfatter dansk, tysk eller engelsk (når der gives undervisning i begge disse sprog), praktisk regning og matematik. Karakterberegningen er den samme som ved mellemskoleeksamen; til at bestå kræves 3,5 i gennemsnit.

Om denne realeksamens retsvirkninger kan endnu ikke gives fuld besked, rimeligt er det vel at antage, at den vil blive af betydning for eller kræves af de elever, der vil gå til post-, jernbane- og telegrafvæsenet, til landbohøjskolen, farmaceutisk læreanstalt, tandlægeskolen o. a. lignende institutioner, lige som

den også vil danne et godt grundlag for de unge piger, der agter at uddanne sig til fagprøven for lærerinder eller gå ud som privatlærerinder, men iøvrigt er det jo en given sag, at også andre end de elever, der har en sådan bestemt stilling for øje, vil kunne have udbytte af at følge denne klasses undervisning.

II.

Gymnasiet.

Efter sommerferien 1907 oprettes her ved skolen, som meddelt i forrige årsskrift, de 2 af gymnasiets 3 linjer, nemlig den ny-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige.

For at en elev kan optages i gymnasiet kræves, at mellemskoleeksamen er bestået med 3,5 i gennemsnit, og for den ny-sproglige linjes vedkommende at prøven i latin er bestået med 4.

Mellemskoleeksamen giver dog kun adgang til optagelse i den skoles gymnasium, ved hvilken den er taget. Skal eleven overflyttes til en anden skole, kan der af denne kræves en optagelsesprøve. En optagelsesprøve, ved hvilken kravene er noget større end ved den almindelige mellemskoleeksamen, kræves også af de elever, der ikke har denne eksamen. Ligeledes *kan* der ved en skole kræves en optagelsesprøve af dens egne elever, hvis der er gået et år eller mere, siden de bestod mellemskoleeksamen.

I almindelighed kan man vel gå ud fra, at en sådan prøve — i det sidst nævnte tilfælde — vil være unødvendig, når talen er om en elev, som skolen kender og anser for skikket til oprykning i gymna-

siet, og vi benytter lejligheden til at fremhæve, at det vistnok for adskillige elevers vedkommende, særlig for pigernes, kan tilrådes forældrene at lade dem få et års hvil efter bestået mellemskoleeksamen, og i dette år lade dem gå ud i praktisk gærning. Et års ophold på landet, en længere tur til søs, et års beskæftigelse med kvindelig husgærning vil sikkert kunne være af den største betydning, først og fremmest for sundheden, men dernæst også for den åndelige udvikling og modenhed. — I et og andet fag vil der så i de første måneder være lidt at friske op, men den gêne vil være for intet at regne, mod det de har vundet på anden led.

En sådan foranstaltning vil i ikke ringe grad kunne bøde på de mangler, som i hygiejnisk henseende klæber ved mellemskolen, ikke mindst for pigernes vedkommende, og netop pigerne vil jo let og naturligt kunne finde passende beskæftigelse i dette år.

I det følgende skal vi derefter give en kort udsigt over undervisningen i gymnasiet med fremhævelse af de punkter, hvorpå den adskiller sig fra den nuværende undervisning i de tilsvarende klasser.

Der skal i alle 3 klasser undervises i *religion* i en egentlig time. Det udtales, at formålet med denne undervisning skal være at belære og oplyse eleverne, hvorimod direkte opbyggelse ikke skal tilsigtes. Stoffet kan søges i bibelkundskab, kirkehistorie, særlig den danske kirkes historie, eller den kristelige etik, men øvrigt stilles læreren frit i valget både af stof og undervisningsmåde. Faget skal ikke gøres til genstand for eksamen.

Danskundervisningen skal omfatte: litteraturlæsning og litteraturhistorie, sproghistorie, oldnordisk, svensk og måske norsk landsmål. Der vil blive lagt nok så megen vægt som hidtil på oplæsning og gengivelse af betydelige værker, eleverne skal øves i mundtlig fremstilling af et sammenhængende stof, og den nyere dansk-norske litteratur vil blive stærkt fremdraget, medens man bliver fritaget for en del af det, man hidtil har lært i litteraturhistorie. Denne indskrænkes til de forfattere, som eleverne virkelig lærer at kende gennem deres værker, og de skal ikke lære navne på forfattere og værker, som kun har historisk interesse. Svensk skal læres i betydelig større udstrækning end hidindtil, og da eleverne allerede i mellemskolen har lært noget svensk, er der nu håb om, at svensk for fremtidens studenter ikke vil blive det ret ukendte og vanskelige sprog, som det hidtil i altfor høj grad har været. — Igennem sproghistorien og ved læsning og gammeldansk vil eleverne få kendskab til det danske sprogs udvikling fra oldnordisk til moderne dansk.

Ved eksamen skal der for fremtiden kun skrives een dansk stil.

I *historie* vil man — som i de øvrige fag — nyde gavn af, at gymnasiet er treårigt. Der vil nu blive mere tid til en grundigere gennemgang af de betydningsfulde afsnit. Man har i dette fag i høj grad været trykket af mangelen på tid. Der vil som hidtil foruden i alm. historie blive undervist i samfundslære. Nyt er *specialet* \circ : et enkelt kortere indholdsrigt afsnit, som gøres til genstand for særlig indgående behandling.

Hovedfagene på den nysproglige linje bliver som rimeligt er de moderne sprog, særlig *tysk* og *engelsk*, hvoraf eet vælges til hovedsprog.

Her skulde det egentlige nye, hovedfremskridtet ved den nye ordning vise sig, og for os er der ingen tvivl om, at mange elever, som under den gamle ordning vilde være blevet tvunget ind på en læsning af latin og græsk, som de ikke formåede at afvinde den rette interesse, og som de senere i livet ganske lagde på hylden, ved en grundig gennemgang af betydelige værker af den rige tyske og engelske litteratur og ved en solid tilægnelse af disse to verdenssprog vil vinde fuld erstatning og mere til, for hvad de går glip af ved opgivelsen af de klassiske sprog.

Undervisningen vil få to sider, den rent sproglige, hvis hovedformål vil blive at lære eleverne at beherske sprogene så nogenlunde både skriftligt og mundtligt, og en litterær, kulturhistorisk, hvis formål bliver at give dem et indblik i den tyske og engelske litteratur — hovedsagelig, men ikke udelukkende den æstetiske — og i disse folks hele åndsliv og kultur, særlig som det former sig i vore dage.

Foruden i disse to sprog skal der på den nysproglige linje undervises i *fransk* og *latin*, på den matematiske i fransk og i tysk eller engelsk.

Hvad *fransk* angår, bliver dette sprog jo for fremtiden ringere stillet end i den nuværende skole, idet undervisningen først begynder i gymnasiet. Eleverne møder altså uden forkundskaber. Fordringerne må selvfølgelig derfor blive ret beskedne, og målet blive at lære eleverne med nogenlunde stor lethed at læse

en ikke for vanskelig fransk bog. Dette mål vil imidlertid også rimeligvis kunne nås. — Den franske stil falder bort.

Latinlæsningen skal indskrænkes til let historisk prosa, fornemmelig Cæsar og Cicero. Foruden klassiske forfattere skal der også læses stykker af middelalderlige og senere latinske skribenter, f. eks. Holberg.

På begge linjer skal der tillige undervises i *oldtidskundskab*. Denne undervisning skal omfatte læsning af græske og enkelte latinske forfattere i dansk oversættelse og i forbindelse dermed den græske kunsts historie. Vistnok med rette stiller man en del forventninger til udbyttet af denne undervisning. Selv om meget går tabt, når et værk skal læses i oversættelse, vinder man på den anden side nu frihed til at beskæftige sig udelukkende med indholdet af den klassiske litteratur uden først at skulle rydde de sproglige vanskeligheder af vejen, og disse vanskeligheder har for mange været så store, at de overhovedet aldrig kom længere end til dem. Indholdet, tankerne, skønheden hos Homer, Platon, Sophokles fik de ikke fat i. — At en undervisning i græsk kunsthistorie med nutidens rige billedmateriale — og især med de københavnske samlinger i nærheden — kan blive af stor værdi for eleverne, er en given sag.

Foruden i de nævnte fag skal der på den nysproglige linje endvidere undervises i *matematik*, *naturlære*, *geografi* og *naturhistorie*.

De sproglig studerende har som bekendt hidtil sluppet matematikken, såvel som naturhistorien og geografien ved IV. klasse; og for de ikke særlig ma-

tematisk begavede har jo matematiken tit været et meget brydsomt fag. Da det stof, der skal gennemgås i gymnasiet, i hovedsagen ikke går ud over, hvad der hidtil krævedes til almindelig forberedelseseksamen, og da modenheden og ævnen til abstrakt tænken må formodes at blive meget større, har man vel lov til at vente, at matematiken, der i den dygtige lærers hånd er et så ypperligt undervisningsmiddel, vil blive et værdifuldt supplement til den sproglige uddannelse.

Da de 3 naturfag kun tilsammen får 2 timer ugentlig i hver af gymnasiets 3 klasser, vil der jo ikke kunne nås store resultater, og da der med de 2 timer ikke kan undervises i alle 3 fag i samme klasse, må man altså veksle med dem. Efter de givne anordninger *skal* der af naturlære kun undervises i astronomi og geologi. I stedet for det sidste fag kan dog også vælges et andet afsnit af naturlæren. Astronomien skal bringes i nær forbindelse med geografi-undervisningen. Denne skal iøvrigt omfatte enten næringslivets geografi eller klimatologi og vigtige områder af specialgeografien efter lærerens valg. Naturhistorien skal omfatte almindelig naturhistorie og menneskets fysiologi.

På den mat.-naturvidsk. linje skal undervisningen i geografi og naturhistorie være noget udforligere og tillige omfatte mineralogi og bjergartslære.

Hovedfagene på denne linje bliver iøvrigt som hidtil matematik og naturlære; den sidste omfattende astronomi, fysik og kemi. Både fysik og kemi skal hovedsagelig hvile på eksperimenter, udførte af eleverne selv.

Af nyt indenfor matematikens område kan særlig nævnes undervisning i infinitesimal- og integralregning.

De indenfor fysik- og matematikundervisningen skete forandringer vil bl. a. få betydning for de elever, der overgår til et polyteknisk studium og gøre dem dette studium lettere.

Endelig skal der på begge linjer undervises i sang og gymnastik i samme omfang som hidtil.

Hvad studentereksamen angår, skal blot nævnes, at karakterberegning og benævnelse bliver den samme som ved mellemskole- og realeksamen, og at den nuværende skala: første, anden og tredje karakter bortfalder; den nærmere omtale må iøvrigt opsættes til et følgende år.

Den undervisningsplan for gymnasiet, som vi her har givet en kort oversigt over, er resultatet af mange og omhyggelige drøftelser og overvejelser, og den skyldes for en stor del selve de skoler og de lærere, der skal arbejde med den.

Nogen almindelig værdsættelse af planen har vi ikke her villet indlade os på. Det er nu erfaringen, der skal afgøre, om den vil svare til de forventninger, der næres til den, men det er givet, at de kommende overgangsåre ikke bliver så ganske lette. Der stilles store krav og tildels helt nye krav til lærerne, store krav til skolernes undervisningsmidler og store krav til eleverne, og der gør sig hos mange en næppe ubegrundet frygt gældende, for at fordringerne på adskillige punkter er sat vel højt, og at man har taget for mange fag med. Dette viser sig allerede i den

uheldige omstændighed, at hver en time på Skemaet er besat i alle 3 klasser, skønt intet fag har fået mere end de aller nødvendigeste timer. Vi beklager derfor for vort vedkommende i høj grad, at man ikke har ment at kunne virkeliggøre den under forhandlingerne fremsatte tanke om at lade skolerne og eleverne få frihed til at udskyde enkelte fag.

For at tydeliggøre oversigten over gymnasiets undervisning aftrykker vi til slut nedenstående

Normaltimeplan for gymnasiet

Den nysproglige linje	Klasse			Den mat.-naturvidensk. linje	Klasse		
	I	II	III		I	II	III
Religion	1	1	1	Religion	1	1	1
Dansk	4	4	4	Dansk	4	4	4
Historie	3	3	4	Historie	3	3	4
Engelsk	5	5	5	Matematik	6	6	6
Tysk *)	4	4	4	Naturlære	6	6	6
Fransk	4	4	4	Fransk	4	4	4
Latin	4	4	3	Engelsk eller tysk	2	2	2
Oldtidskundskab .	1	1	1	Oldtidskundskab .	1	1	1
Geogr. & naturh. {	2	2	2	Geografi & naturh.	3	3	2
Naturlære							
Matematik	2	2	2				
	30	30	30		30	30	30
Gymnastik & sang	6	6	6		6	6	6

*) Vælges tysk som hovedfag får dette fag 5 + 5 + 5 timer og engelsk 4 + 4 + 4.

Årets arbejde*)

1. underklasse

Klasselærerinde: *Sigrød Friis*

Dansk (Holger Frederiksen og Sigrød Friis). Børnene har lært at læse efter lydmetoden med benyttelse af H. C. Frederiksen's læsebog. — For at ikke børnene, når de kommer fra deres ubundne frihed hjemme, i alt for høj en grad skal føle skolelivets pligter og krav, straks de kommer i skole, søger vi altid i begyndelsen af skoleåret at vække deres glæde og lyst til at gå i skole ved at fortælle dem æventyr, synge, ved at lege og tale med dem. Lidt efter lidt går vi — uden at børnene mærker det — over til regelmæssigt arbejde, hvorunder vi dog stadig får tid til sang og fortælling. Først begynder de at stave små ord efter lydmetoden, og når de kan alle bogstaverne, begyndes der på små læseøvelser; under disse lærer de også de store bogstaver at kende. Lige fra begyndelsen lærer de at læse ordene, som de udtales og med den rigtige betoning. Alt, hvad læsestoffet indeholder, benyttes til

*) Skrivning, tegning, gymnastik og sang omtales under eet for alle klasser til slutning, når undtages skrivning i 1. og 2. underkl.

samtale, således at intet lades uforstået, idet undervisningen i dansk ikke blot er en undervisning i at lære at læse, men lige så fuldt går ud på at udvide børnenes forestillingskreds og ordforråd. — En hel del vers er i årets løb lært udenad; også der lægges der megen vægt på, at fantasien og forståelsen skinner frem gennem fremsigelsen, og at denne bliver så naturlig og livlig som mulig.

Største parten af eleverne i klassen er ved skoleårets slutning nået så vidt, at de behersker det stof, læsebogen indeholder, med fuld sikkerhed og forståelse. Det har derimod knæbet for de elever, der først er kommet til os i løbet af skoleåret, at nå den samme læsefærdighed som deres kammerater.

Skrivning (Sigrid Friis) er nøje knyttet til læsningen. Først lærer børnene at skrive med griffel på deres tavle — senere med blyant i bog.

Regning (Ingrid Kunst). Undervisningen har i denne klasse for størstedelen været hovedregning, idet børnene ved hjælp af små genstande og tegninger på tavlen har lært at behandle tallene i hovedet, således at de ved skoleårets slutning kan bevæge sig i alle fire regningsarter indtil 100; der må dog bemærkes, at det kun er lettere tal, der er anvendt til fradragning, gangeregning og deling, da hovedvægten er lagt på, at børnene forstår, hvad de foretager sig.

På tavlen har klassen i slutningen af skoleåret adderet tocifrede tal.

Iagttagelseslære (Emilie Pedersen). Vi har først talt om de ting, der findes i klassen: borde og bænke;

billederne på væggene; senere om klædedragten, hvorledes ulden behandles (børnene har selv prøvet at sno ulden til garn, og de har set en spinderok). På et besøg i et skomagerværksted har de set, hvorledes man laver fodtøj. — Derefter har vi talt om vore almindelige husdyr: hesten, koen (de har set smør blive køret), fåret, svinet, hunden, katten, høns og ænder. På udflugter har vi set på disse dyr, og børnene har fået små fortællinger om dyr. Efter hukommelsen har de på deres tavler tegnet de dyr, som de har set.

På udflugter har vi tillige talt om verdenshjørner, salt og fersk vand, træer, jord, sand og ler.

Håndarbejde (Agnès Hansen). De små piger har lært at tage rigtigt på strikkepindene, hvorefter der er strikket en støveklud med retstriking. De har også lært, hvad vi bruger alt det til, som findes i syæsken, og det er blevet dem forklaret, hvad hver del er lavet af; derpå har de lært at bruge en synål på rette måde, hvorefter de har lært at sømme.

2. underklasse.

Klasselærer: *Knud Meyling*

Ved *danskundervisningen (Helga Konicke og Sigrid Friis)* er benyttet „*Børnenes danske læsebog*“ af Andersen, Skarvig og Arild Sørensen.

Der er særlig lagt vægt på, at oplæsningen bliver så naturlig som muligt. Ved gennemgang af stoffet bringes børnene først til at forstå handlingen i stykket. Ved spørgsmål, som stilles til hele klassen, vænnes de derefter lidt efter lidt til selv at danne sig en mening om de forskellige optrædende personer, og

det falder dem da let at læse, hvad disse siger, så man kan høre, det er *tal*. Ligeledes har vi søgt at skærpe deres iagttagelsesævne ved at lade dem se sig til de forskellige enkeltheder på billederne i bogen.

De fleste af bogens vers er lært udenad, og hvor det har kunnet ladet sig gøre, har hver fået sin rolle at udføre.

Bibelhistorie (Jens Bondesen). Vi har gennemgået fortællinger af det gamle testamente fra Abraham og til Johannes Døberen. Vi har således lært om Abrahams fødesteds naturforhold og derfra gjort slutninger til menneskenes levevis. Og vi har hørt om Jøderne i Ægypten, om hvad Nilen kunde lære dem og opdrage dem til, om hvad Josef og Moses måtte lære, før de blev egnede til de store stillinger, de senere kom til at indtage. De dele af det gl. testamente, som egner sig til fremstilling for så små børn, har vi dvælet længe ved, hvorimod vi er gået let hen over, hvad der ikke egner sig for børn i den alder. Vi har benyttet billeder ved undervisningen.

Naturkundskab (Emilie Pedersen). Undervisningen har samlet sig om det mest fremtrædende af dyre- og plantelivet i vore haver, marker og skove, og den har støttet sig til, hvad vi har set på udflugter i skolens nærmeste omegn, eller til billeder og genstande fra skolens samling. Der er blevet læst eller fortalt historier om dyr (f. eks. „Musehistorien“ af en gammel skolemand).

I den ene af de to til naturkundskab bestemte timer har *Kr. Branner* i den sidste halvdel af skoleåret gennemgået *Robinson* og er derved kommet

ind på en række æmner, som denne bog giver anledning til at tale om. Børnene har i hver time fortalt, hvad de har set og hørt i den foregående, og overalt, hvor de selv kunde tænke sig til løsningen af et spørgsmål, har de fået lov til det.

Regning (Ingrid Kunst og Emilie Pedersen). I denne klasse er der særlig arbejdet på at udvide børnenes begreb om fradragning. Samtidig er fradragningstabellen indøvet. Forøvrigt er alt, hvad de har lært i første klasse, holdt vedlige, og der er brugt større tal, efterhånden som børnene er blevet udviklede dertil.

Undervisningen har for størstedelen været drevet som hovedregning.

Vi har på tavlen haft sammenlægning og fradragning indtil 4-cifrede ubenævnte tal.

Håndarbejde (Agnes Hansen). I strikketimerne har børnene lært at strikke vrang og repeteret retstriking, hvorefter de har strikket en kvadreret støveklud. I sytimerne har de lært at sy forsting, stikkesting, korssting, kastesting og repeteret sømning. Med disse forskellige slags syning, som for det meste er udført med rødt og blåt garn, har de lavet en sypose, som de flinkeste elever har nået at sy navn på.

Skrivning (Knud Meyling og Sigrid Friis). Børnene har i denne klasse kun skrevet med blyant, og som undervisningsmateriale har overintendant Jørgensen's skrivebog 1. og 2. hefte været anvendt. Der er drevet klasseundervisning, og alt, hvad børnene har skrevet, er skrevet for og gennemgået på klassetavlen, og taktskrivning er bleven brugt meget. I

slutningen af skoleåret er det store alfabet blevet indøvet, idet børnene har skrevet bogstaverne i overintendant Jørgensens stilehefte no. 1 efter lærerens forskrift på klassesavlen.

3. underklasse

Klasselærerinde: *Ingrid Kunst*

Dansk (Ingrid Kunst). Slomanns læsebog nr. 1 er benyttet. Vægten er lagt på en frisk, tydelig og klar oplæsning. Ved grundig gennemgang, genfortælling og forklaring af de ledsagende billeder har børnene faaet lejlighed til så meget som muligt at sætte sig ind i læsestoffet.

En del vers er lært udenad, og hvor det har kunnet lade sig gøre, har hver fået sin rolle at udføre.

Der har været skrevet en diktatstil om ugen. Før indskrivningen har børnene enkeltvis og i kor stavet de sværere ord igennem.

Bibelhistorie (Jens Bondesen). Af Jesu og apostolens liv er fortalt, hvad vi synes, passer for børnene i den alder. Særlig har vi talt om Jesu barndom. I almindelighed har vi knyttet fortællingerne til de forskellige byer, der så er vist på kortet. Børnene har genfortalt, og ved denne genfortælling er billeder i almindelighed blevet benyttet. Nogle bibelske sange og nogle af vore lettere højtidsalmer er gennemgået, sunget og derved lært i timerne. Vi benytter ingen bog.

Historie (Peter Langballe). Efter oldsager og billeder er sten-, bronze- og jernalderen gennemgået meget udførligt, idet børnene ud fra det fundne er ført hen til at drage slutninger angående vore for-

fædres liv og færden. Derefter er de nordiske gude- og heltesagn samt vikingelivet gennemgået for børnene. Der bruges ingen bog.

Naturkundskab (Emilie Pedersen). Vi har særlig bekæftiget os med fuglene og er begyndt med dem, der opholder sig i nærheden af vore boliger, som spurv, krage, stær o. s. v. Senere har vi talt om fuglene ved stranden og i skoven. Ved at se dem i forhold til hverandre og deres omgivelser er vi kommet ind på også at tale om andre dyreformer som snogen, hugormen, frøen, guldsmeden o. s. v. Gennem iagttagelse af naturen, skolens samling og billeder har børnene lært at lægge mærke til udseende og slutte sig til levevis og opholdssted.

Enkelte planter er gennemgået, desuden er der talt om plantens almindelige dele og frøspredning.

Geografi (Knud Meyling). Efter Christensens og Clemmensens hjemstavnslære er gennemgået mål og tegning af kort med så mange praktiske øvelser som muligt og dernæst verdenshjørnerne og det almindeligste om land og vand. Derefter har vi gennemrejst København på kryds og tværs under stadig brug af kortet, og ligeså omegnen. Endelig har børnene lært Danmarks forskellige egne at kende under så rigelig en anvendelse af billeder som muligt, og der er stadig arbejdet på at gøre børnene fortrolige med deres danmarkskort.

Regning (Paul Frederiksen). I denne klasse har børnene lært multiplikationstabellen, og de har lært på tavle at multiplicere ubenævnte tal. Gennem hoved-

regning er deres færdighed i de fire regningsarter udviklet således, at de kan behandle ret store tal.

Håndarbejde (Agnes Hansen). Børnene har i dette år som forskole til strømpestriking strikket arbejdsposer, hvorpå der findes alle de forskellige strikkearter, de har brug for. I sytimerne er der syet forklæder. De har fået lejlighed til at lære, hvordan man laver hjørner på bændler. — Der er med blåt garn syet navn på forklædet.

4. underklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Jens Bondesen* og *Emilie Pedersen*

Dansk (Ellen Brammer, Helga Kønigke). Slomans læsebog II del. De fleste historier er læst og repeteret. Undervisningen har været delt mellem øvelse i oplæsning, gengivelse af det læste, forklaring af billedernes indhold og ordforklaring. Der er skrevet en diktatstil om ugen. Børnene har lært at kende navneord, udsagnsord og tillægsord, at skille lette sætninger og finde grundled og omsagnsled. De fleste vers er lært udenad.

I *bibelhistorie (Jens Bondesen)* er uden bog gennemgået jødefolkets historie i sammenhæng til Jesu fødsel. Før de store højtider er de begivenheder, som særlig knytter sig til disse, blevet udførlig gennemgået. Særlig har vi opholdt os ved skikkelser som Jacob, Josef, de tre første konger osv. Nogle salmer og bibelske sange har vi lært i timerne. Vi har benyttet billeder, og børnene har fortalt efter dem.

Historie (Peter Langballe, Jens Bondesen). Med Joh. Ottosens børnenes fædrelandshistorie

som grundlag er tiden fra kristendommens indførelse til reformationen gennemgået, idet tillige tiden forud er gentaget. Vi har på de punkter, hvor det er naturligt, fortalt børnene om verdenshistoriske forhold f. eks. Knud den stores romerrejse, korstogene i sammenhæng med Valdemar Sejers tog til Estland. Kongerækken (indenfor det læste tidsrum) er indøvet. Billedmateriale er benyttet i størst mulig udstrækning.

Naturkundskab (Ellen Branner, Alfred Andersen). Med Balslevs lille naturhistorie som grundlag er en del typiske pattedyr gennemgået. Gennem iagttagelse af dyrene i skolens samling, ved billeder og tegninger på skoletavlen har børnene lært de vigtigste kendetegn på de forskellige arter at kende og derigennem lært at slutte til deres levevis og opholdssteder. Der er af og til bleven oplæst historier om og skildringer af dyr.

Plantelære. En del planter er gennemgået, dels i klassen, dels på ture i det fri. Børnene har særlig lært navnene på plantens forskellige dele at kende, samt en del bladformer.

Geografi (Helga Kønigke, Knud Meyling). Med Olaf Langes geografi før mellemskolen som hjælpemiddel er i denne klasse gennemgået Sønderjylland, Færøerne, Island og Grønland samt Norge og Sverige. Der er bleven fortalt børnene om livet i de forskellige egne og dets afhængighed af naturforholdene, såsom Eskimoernes og Lappernes liv, og vi har søgt at sætte børnene ind i tømmerflødernes anstrængende færd, livet på sæteren, og hvordan der arbejdes i minerne. Dernæst er der påbegyndt en kort oversigt

over Europa, hvoraf Øst- og det meste af Mellem-europa er gennemgået, idet der ikke er taget stort mere med af navne o. l., end hvad der findes på europaskortet i Olaf Langes bog. Hensigten har kun været at gøre børnene lidt bekendt med landenes natur og de vigtigste byer, og billederne er anvendt i så stor udstrækning som muligt.

Regning (Emilie Pedersen, Knud Meyling). I hovedregning er der i denne klasse regnet i alle 4 regningsarter med hele tal, idet der særlig er lagt vægt på deling. Desuden har børnene lært lidt forholdsregning, og der er gjort små tilløb til at indøve brøk. I tavle-regning er som nyt lært division, medens opgaverne i de andre regningsarter er gjort vanskeligere.

Håndarbejde (Agnes Hansen). Pigerne er begyndt med strømpestriking, og der er begyndt med et par herresokker. I timerne er der syet lærredspudevær med forskellige slags hulsømme samt kastning, stikning og indre sømme.

5. underklasse (2 afdelinger)

Klasselærerinde: *Helga Kønigke*

Dansk (Helga Kønigke). Kellers læsebog for det 5. skoleår er benyttet. Eleverne er vænnet til gennem oplæsning at vise, at de har forstået og sat sig ind i stoffets indhold og stemning. Genfortælling af det læste kræves stadig, for at eleverne kan vænne sig til at udtrykke sig i et klart og forståeligt sprog. Ved øvelser på klassetavlen er de forskellige sætningsdele indøvet, samt udsagnsordenes bøjning, personlige stedord og tillægsord.

Det egentlige stilearbejde begynder i denne klasse med lette genfortællingsstile samt små beskrivende stile om billeder. Vi begynder med en mundtlig gennemgang, spørgsmål stilles af læreren, og eleverne svarer; det bedst formede svar nedskrives derefter af alle eleverne, efter at det først er forklaret, hvorfor netop det svar foretrækkes; på den måde nedskrives hele stilen under vekselvirkning mellem læreren og eleverne.

En del af bogens vers er lært udenad.

Bibell historie (Jens Bondesen). Jesu liv er gennemgået for børnene i sammenhæng, såvidt det lader sig gøre. Særlig udførlig har vi dvælet ved, hvad man ved om de tre store højtider, hvor vi nærmest har fulgt bibelens fremstilling i hele dens udstrækning. Vi har samtidig prøvet på at få børnene til at forstå den tids kultur, idet vi har fortalt om de daværende boliger, klædedragter, levevilkår o. s. v. Enkelte profetier fra det gamle testamente har vi atter og atter gentaget, særlig angående Jesu fødsel og hans død. Vi har ikke benyttet nogen bog.

Historie (Kr. Branner). Danmarks historie fra enevældens indførelse til vore dage er gennemgået med Johan Ottosens børnenes fædrelandshistorie som grundlag og hele danmarkshistorien repeteret. Større partier af Norges og Sverrigs historie er medtaget og ligeså Europas historie på de punkter, hvor den spiller ind i Danmarks historie og er nødvendig for forståelsen. Således er f. eks. den franske revolution og Napoleons historie fortalt i store træk. Gennemgangen har stadig været

meget udførlig, og der er taget betydelig mere med, end hvad der findes i bogen, især på sådanne punkter, der egner sig til fremstilling for mindre børn. Enkelte personligheder både fra den ydre og indre historie er blevet udførlig omtalt, og af de i bogen nævnte digtere er der blevet læst noget, eller indholdet af bekendte værker er fortalt (f. eks. Jeppe på Bjærget og Aladdin). Sider af Danmarks forfatning og forvaltning er medtaget f. eks. kongens magt, rigsdagen, ministre og andre embedsmænd, domstole.

Kongerækken er til stadighed indøvet.

Naturkundskab (Ellen Branner). Efter Balslevs: Dyrenes naturhistorie er fuglene læst og gennemgået med stadig benyttelse af skolens samling og billeder; i årets løb er en due og en høne skåret op for at undersøge og iagttage de vigtigste indre organer og deres plads. Typiske eksempler på de forskellige arter er ført frem, for at børnene derigennem kunde lære at se ejendommelighederne, drage slutninger og bestemme fuglens plads med hensyn til levemåde, opholdssted, redebygning, flugt osv.

Plantelære. En del typiske planter er gennemgået og forklaret nærmere end i forrige klasse. Undervisningen er ofte foregået i det fri.

Geografi (Knud Meyling). I denne klasse er fortsat og afsluttet den korte oversigt over Europa og de fremmede verdensdele, der blev påbegyndt i forrige klasse, og derefter er Danmarks geografi repeteret med Olaf Langes geografi for mellemskolen som hjælpemiddel.

Regning (Ingrid Kunst). Klassen har hovedsagelig

beskæftiget sig med brøkrekning, og børnene er ved tegninger på tavlen ledet til selv at udfinde de forskellige fremgangsmåder. Samtidig er der regnet stykker med benævnte og ubenævnte tal både i hoved- og tavleregning. Der er en gang om ugen regnet hjemmeopgaver.

Håndarbejde (Agnes Hansen). I strikketimerne har børnene strikket et par herresokker. I sytimerne er det påbegyndte pudevår fra forrige år syet færdigt, og endelig har de flinkere elever lært at sy navn derpå med fransk broderi.

1. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Ellen Branner* og *Holger Frederiksen*

Dansk (Anna Kønigke, Holger Frederiksen). Som hjælpemiddel er benyttet *Slo man ns danske læse bog III*. En del tid er anvendt på at vænne børnene til at læse op uden forberedelse, og vi har benyttet hertil *Carl Ewald: Børnekorstoget* og *Adolf Stender: Frisk mod*. Oplæsningsøvelserne er særlig gået ud på at vænne eleverne til at læse med det rette tonefald, og vi har søgt at åbne deres øre for de mange betoningers i vort sprog. Gennem spørgsmål om og genfortælling af det læste har vi sikret os børnenes forståelse og tilegnelse af stoffet. — Sproglæren er indøvet (uden lærebog) gennem øvelser på vægtavlen; vi har i år særlig beskæftiget os med lideformens af udsagnsordet, handle- og lideformede sætninger, participierne samt indskudte sætninger. — Klassen har haft en stil om ugen, afveks-

lende genfortællings- og diktatstile. Østklassen har desuden skrevet flere stile over frie æmner.

Bibellistorie (Jens Bondesen). Efter Bertha Hahns bibelhistorie for mellemskoleklasserne er gennemgået forfra og til Jesu lidelseshistorie, idet bogen væsentligst er bleven benyttet som læsebog; dog er forbigået profettiden og Jesu bjærgprædiken. Vi har i denne klasse lagt særlig vægt på tilegnelsen af Jødelands geografi og naturforhold.

Historie (Vald. Lauritsen, Peter Langballe). Oldtidens historie er gennemgået og repeteret efter Schmidts lærebog for mellemskolen; enkelte afsnit er behandlet mere udførligt; en del billeder er blevet benyttet ved undervisningen.

Naturhistorie (Ellen Branner, Alfred Andersen). Med Albert Stockmars zoologi som grundlag er krybdyr, padder og fisk gennemgået. Ved undervisningen er benyttet skolens samling og en del billeder. Når der har været lejlighed dertil, er levende dyr blevet iagttaget og undersøgt. — Indenfor plantelæren er en del af de almindeligst forekommende planter blevet undersøgt og gennemgået dels i klassen, dels i det fri.

Geografi (Knud Meyling, Regner Lefolii). Efter C. Christensens geografi for mellemskolen er lært Sydeuropa, Rusland og Tyskland; desuden er en del af den almindelige geografi gennemgået.

Tysk (Erik Jacobsen, Holger Frederiksen). Ingerslev og Vibæk: Tysk begynderbog for mellemskolen er benyttet. Der er læst og repeteret til side 104.

Hovedformålet har været en grundig indøvelse i og tilegnelse af de grammatiske former og deres anvendelse, hvilket væsentlig er sket ved dannelse af korte sætninger på tysk. Der har lige fra begyndelsen af skoleåret været lagt vægt på en god udtale og en sikker oplæsning.

Der har været skrevet en del stile, dels efter bogens „indsætningsstykker“, dels oversættelse af en dansk tekst, dannet på grundlag af det læste.

Fysik (Paul Frederiksen). Undervisningen har været drevet på den måde, at børnene gennem forsøg har stiftet bekendtskab med naturfænomenerne, og der har været lagt vægt på, at det så vidt muligt blev børnene selv, der af forsøgene udledede naturlovene. — Der er i denne klasse gennemgået af varmelære, magnetisme, lufthavet og elektricitetslæren, hvad der egner sig for børn i den alder. Der har ingen bog været benyttet.

Regning (Ingrid Kunst, Knud Meyling). På det grundlag af forståelsen af brøk, der var lagt i forrige klasse, er der her arbejdet videre, således at brøkreglerne er fæstnet. Vi har stadig indøvet alt nyt gennem hovedregning, og derefter har vi ladet børnene tilegne sig færdighed i stoffet gennem tavle-regning. Således er decimalbrøk, så vel som procent- og forholdsregning lært i mindre stil. Desuden er børnenes færdighed i regning med hele tal blevet vedligeholdt. — Hjemmeopgaver een gang om ugen.

Håndarbejde (Agnes Hansen). I dette år er strømpe-reglen indøvet og grundigt lært, hvorefter der er

strikket et helt par strømper. Eleverne har endvidere lært at sy på maskine, og der er begyndt på en voksen chemise.

2. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Paul Frederiksen og Vald. Lauritsen*

Dansk (Anna Kønigke). Til indøvelse i oplæsning er benyttet: Dansk læsebog for mellemskolerne af Agerskov og Rørdam. Desuden har vi i timerne gennemgået „Fangen på Kalø“ af Carit Etlar. Ved oplæsningen har vi søgt at vænne eleverne til at nærme deres læsning så stærkt som muligt til det gode talesprog, og stemmen øves i at bøje sig efter læsestoffets vekslende stemninger. En del tid har været anvendt på forklaring og gennemgang af stoffet. Gennem øvelser på vægtavlen er sproglæren indøvet. Ordklasserne er gennemgået. En stil er skrevet ugentlig, afvekslende genfortællings- og diktatstil.

Tysk (Ida Olsen, Erik Jacobsen). Ingerslev og Vibæk: Tysk begynderbog for mellemskolen er læst ud. Af sammes: Tysk læsebog for mellemskolen er læst s. 75–83, i vestafdelingen desuden s. 83–86, 90–97, 3–10. Der er i begge klasserne skrevet nogle stile, oversættelser af danske sætninger, som er dannede i tilslutning til de læste tekster.

Engelsk (Anna Kønigke, Erik Jacobsen). Engelsk begynderbog af Otto Jespersen og Chr. Sarauw 1. afdeling. Af samme bogs 2. afdeling har vestklassen læst s. 1–37, østklassen s. 1–30. Øst-

klassen har desuden læst Werner og Brahdæ: Forskole i engelsk stk. 1—10. — Undervisningen har været delt mellem oplæsning, oversættelse, indøvelse af de grammatiske former og lette taleøvelser. Der er skrevet nogle stile, dels diktat, dels retroversioner (tilbageoversættelse fra dansk til engelsk af et stykke, som først er lært på engelsk).

Bibelhistorie (Alfred Andersen). Af Bertha Hahns bibelhistorie er af den gamle pagt gennemgået profeterne og efter den nye pagt hele lidelseshistorien; efter det nye testamente er læst og gennemgået de 7 første kapitler af Matthæus evangelium.

Historie (Peter Langballe, Valdemar Lauritsen). Middelalderens historie til opdagelserne er læst og repeteret efter Schmidts lærebog for mellemskolen. Enkelte afsnit er behandlet udførligere.

Naturkundskab (Regner Lefolii, Alfred Andersen). Efter Lützens naturhistorie nr. 2 og med benyttelse af skolens samlinger og billeder er læst og gennemgået leddyrene og ormene. I botanik er læst Balslev og Simonsens botanik for mellemskolen II del; undervisningen foregår for det meste i det fri.

Geografi (Regner Lefolii, Knud Meyling). Efter C. Christensens geografi for mellemskolen er lært Holland, Belgien, de Britiske Øer, Frankrig, Alperne, Svejts og Østrig-Ungarn. Desuden er dele af den almindelige geografi gennemgået, og eleverne har haft øvelser i korttegning.

Fysik (Paul Frederiksen). Efter Ellingers fysik for mellemskolen er læst varmelære, me-

kanik II, magnetisme og elektricitetslære. Under repetitionen har børnene skiftevis anstillet forsøgene, og der har været lagt vægt på at få eleverne til at give en klar fremstilling af forsøgenes enkeltheder.

Matematik og regning (Kirstine Sørensen, Paul Frederiksen). Vi begyndte med arealberegning og gik derefter over til konstruktion af plane figurer. I geometri har der været lagt størst vægt på konstruktioner; derudover er vinkler ved cirkelperiferien og særegne linjer ved trekanter gennemgået. — *Aritmetikken* har været nøje knyttet til regneundervisningen, således at vi gennem opgaver, som skulde regnes ved hjælp af en ligning med een ubekendt, førte eleverne ind på løsning af ligninger. Vi har for størstedelen beskæftiget os med løsning af ligninger med 1, 2 og 3 ubekendte og med behandling af flerleddede størrelser. — I *regning* er fortsat med procentregning, og desuden indøvet forholdsregning. Undervisningen har dels været hoved-, dels tavleregning; men vi anvender som regel ikke tavleregning, når noget nyt indøves, før eleverne helt behersker løsning af opgaverne i hovedregning ved hjælp af vel afpassede tal.

Vi har ingen lærebog benyttet i matematik; i regning har Meiers regnebog II del været benyttet. Et hold opgaver ugøentlig.

Håndarbejde (Agnes Hansen). Der er lavet et øvelsesstykke med forskellig slags lapning samt påsyning af hægter og maller, knapper og knaphuller. Tegning og klipning af en chemise; ærmer, bærestykke samt enkelte sømme er syet; desuden er der broderet tunger på den. Børnene har lært at sy på maskine, og ma-

skinsyning er for tidens skyld anvendt, hvor det lod sig gøre.

3. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Kirstine Sørensen* og *Erik Jacobsen*

Dansk. Vestklassen (*Kr. Branner*). Undervisningen samlede sig i begyndelsen af skoleåret om Oehlenschläger. Vi læste de prøver på hans digtning, der findes i *Agerskov* og *Rørdams danske læsebog* og i skolens sangbog, *Sinclarvisen* af Storm og *Guldhornene*, der blev forklaret, så langt dette digt er forståeligt for elever i denne alder. Ved IV klassens opførelse af „*Palnatok*“ stiftede eleverne bekendtskab med dette drama, og på Oehlenschlägers fødselsdag og i nogle følgende timer blev „*Aksel og Valborg*“ læst højt for begge afdelinger af klassen.

På lignende måde har vi senere samlet os om H. C. Andersen, af hvem vi har læst en række æventyr (*Springfyrene*, *Elverhøj*, *Det er ganske vist*, *Nattergalen*, *Prinsessen og Svinedrengen*, *Kæjserens nye klæder*) og digte. Til sammenligning er læst et æventyr af Carl Evald (*Mistelstenen*). Desuden er læst stykkerne i den danske læsebog af Drachmann, J. P. Jacobsen, Henrik Pontoppidan, Bjørnson og Skjoldborg; *Voreskove i fortiden* af A. Oppermann og *Krigen 1848—49* af A. D. Jørgensen.

Udenfor læsebogen: Den lille hornblæser af H. P. Holst, der særlig blev benyttet til øvelse

i oplæsning, hvortil dette digt så godt egner sig. De historiske begivenheder, som digtet omhandler, blev ret udførligt skildret. Endelig har vi læst: *Holberg: Jeppe paa Bjærgen*.

De sproglige øvelser har dels været knyttet til stykker i den danske læsebog, dels til eksempler, opskrevet på klassetavlen. Vi har særlig beskæftiget os med hoved- og bisætninger, ordstillingen og lidt lydlære.

Klassen har gennemgående skrevet en stil hver 14. dag, mest genfortælling og fri stile; af æmnerne kan nævnes: Gengivelse af Schillers digt: *Der Handschuh*; „Nille“; Striden mellem Agamemnon og Akilleus; Den gamle løjtnant i „Den lille hornblæser“; Et vedbændblad; En snevejrsdag; Toraren Nevjolsøn og Olaf den hellige; Den døende kriger af Runeberg; Leonardo da Vincis nadverbillede; mælkebøtten.

Enkelte af eleverne har fået små opgaver til sammenhængende mundtlig fremstilling.

Østklassen (*Vald. Lauritsen*). Til oplæsning er benyttet *Agerskov og Rørdam: Dansk læsebog for mellemklasserne*. Desuden er læst: *Hertz: Sparekassen*, *H. P. Holst: Den lille hornblæser*; *Blicher: Røverstuen*; *Holberg: Jeppe paa Bjærgen*. Der er som regel skrevet en stil om ugen, afvekslende diktat, genfortælling og fristile. De vigtigste regler i dansk grammatik er indøvet ved eksempler på klassetavlen.

Svensk (Kr. Branner). Vi har læst de svenske digte som findes i skolens sangbog og desuden af *Runebergs Fänrik Ståls sägner: Fänrik Stål*,

Sven Dufva og Den døende krigaren. I tilslutning til en skildring af de første begivenheder i den finske krig og Sveaborgs fald er læst: Sveaborg, Brøderne og Kongen.

Tysk (Erik Jacobsen). Vestklassen har læst: Vibæk og Ingerslev: Tysk læsebog for mellem skolen s. 1--32, 90--93, 108--28. Kaper og Rodhe: Tyske taleøvelser stk. 1--4, 7, 8, 10--16. Østklassen har læst: efter den førstnævnte bog s. 1--48, 90--93, 108--13, efter den sidstnævnte stk. 7, 8, 10--13. Begge klasser har skrevet en del stile, dels oversættelser af danske sætninger, dannede i tilslutning til de tyske tekster, dels „tilbageoversættelser“ (retroversioner); et stykke er gennemgået og lært grundigt på tysk, så skrevet på dansk på klasses tavlen og af børnene oversat tilbage til tysk.

Engelsk (Anna Kønigke, Erik Jacobsen). Vestafdelingen: Jespersen og Sarauw: Engelsk begynderbog II, s. 32--65, 79--87, 91--94, 96--112 (med forbigåelse af versene). — Brannjer og Rodhe: Engelske taleøvelser 18 stk. Østafdelingen: efter den førstnævnte bog s. 22--26, 30--35, 38--54, 59--67, 80--104 (med forbigåelse af versene), efter sidstnævnte 13 stkr. I begge klasser har undervisningen været delt mellem oplæsning, oversættelse og taleøvelser, og i tilslutning til disse sidste er skrevet en del stile fra dansk til engelsk.

Kirkehistorie (Alfred Andersen). Oldtidens kirkehistorie er i store træk gennemgået. Eleverne har gjort optegnelser i timerne, hvorefter eksamination har fun-

det sted. Endvidere er de første 12 kapitler af apostolenes gærninger læst og gennemgået.

Historie (Peter Langballe). Slutningen af middelalderens samt hele den nyere tids historie er gennemgået efter Schmidts lærebog for mellemskolen (I fra s. 177, II s. 1—116). Undertiden er et afsnit gennemgået udførligere; billedmateriale er benyttet. Det læste pensum er repeteret.

Zoologi (Regner Lefolii). Leddyr, bløddyr og stråledyr efter Lütken's lærebog.

Botanik (Regner Lefolii). Systematiken er lært på botanisereture ved, at eleverne selv har samlet, presset og ordnet planter. Foruden den ordnede plantsamling fører eleverne dagbog over udbyttet af deres ture.

Geografi (Regner Lefolii). Efter Christensens mindre lærebog: Asien, Afrika, Australien. Enkelte spørgsmål af den almindelige geografi har været taget igennem og forklaret. Ved lejlighed har personer været fremdraget, som har haft betydning for vor geografiske viden (Hedin, Stanley o. a.).

Kemi og fysik (Pihl-Hansen, Paul Frederiksen). I årets løb er den uorganiske kemi gennemgået, således at undervisningen helt har været bygget på forsøg. Rasmussen og Simonsen: Kemi for mellemskolen er anvendt som hjælpemiddel for eleverne til lettere at sammenholde og huske de mange forskellige resultater. Endvidere har klassen i den sidste halvdel af skoleåret efter Ellinger: Fysik for mellemskolen gennemgået afsnittene mekanik II og magnetisme; østklassen desuden

den elektriske strøm, vestklassen lyslæren. Også her er forsøg anvendt overalt, hvor forholdene har tilladt det.

Matematik og regning (Kirstine Sørensen, Paul Frederiksen). I geometri er Foldbergs lærebog læst forfra til side 65 med forbigåelse af polygoner. I aritmetik er læst potens, proportioner, decimalbrøk, polynomiers opløsning i faktorer samt lettere kvadratiske ligninger. Foldbergs aritmetik har været benyttet noget, men for største delen har vi undervist uden benyttelse af bog. — I regning har der været lagt størst vægt på handelsregning, hvorigennem elevernes kendskab til procent- og forholdsregning er blevet udvidet; desuden er lært lidt rentesregning. Undervisningen har været drevet dels som hovedregning, dels som tavleregning. — Eleverne har hver uge haft hjemmeopgaver.

Håndarbejde (Agnes Hansen). Eleverne har i dette år syet den chemise færdig, som var påbegyndt i det forrige skoleår. Klassen har lært at brodere fransk og engelsk broderi, hvilket er anvendt til pynt paa chemisen, hvorpå der så til slut er syet navn med fransk broderi. Der er endvidere lært forskellig slags stopning, såsom stopning på et tyndslidt sted, rift og hul.

4. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Anna Kønigke og Paul Frederiksen*

Dansk (Vald. Lauritsen, Holger Frederiksen). Til oplæsning er benyttet: P. B. Fenger: *Læsestykker af danske forfattere* og *Agerskov og Rørdam: Dansk læsebog for mellem-*

klasserne. Endvidere er der læst: Hostrup: Æventyr paa fodrejsen og Bjørnson: Synnøve Solbakken.

Til eksamen opgives: Prosa: St. St. Blicher: Hosekrammeren; Ingemann: Vægterfamilien; H. C. Andersen: Svinedrengen og Den grimme ælling; Hostrup: Æventyr på fodrejsen; Bjørnson: Synnøve Solbakken; Troels Lund: Taterne i Norden. Poesi: Jens Baggesen: Da jeg var lille; Poul M. Møller: Glæde over Danmark; Christian Winther: Henrik og Else; Henrik Hertz: Kedelflikkeren; Kaalund: Et fugleskjul; Drachmann: Ligprædiken.

Sproglæren er næsten udelukkende bleven indøvet ved grammatiske stile på klassetavlen; der har ikke været benyttet nogen bog i grammatik. — Der er skrevet en stil hver uge, afvekslende sværere diktat-, genfortællings- og fristile; til de sidste er æmnet ofte taget fra det, der i årets løb er læst såvel i dansk som i de øvrige fag.

Svensk (H. C. Frederiksen). Af Hoffss svenske læsebog for mellemskolen er læst: Vikingens lif; Vikingen; den heliga Birgitta. Af Runebergs „Fänrik Ståls sägner“ er repeteret: Fänrik Stål, Döbeln vid Jutas, Fänrikens hälsning, Nr. femton Stolt og Soldatgossen. Til eksamen opgives det læste af Runeberg.

Tysk (Vald. Lauritsen) Kapers tyske læse-

bog for mellemklasserne s. 125—27, 131—36, 143—50, 165—95 er læst, repeteret og opgives til eksamen. I begyndelsen af skoleåret har Kaper og Rodhes tyske taleøvelser dannet grundlaget for undervisningen, væsentlig for de grammatiske øvelsers skyld; senere er disse fortsat på grundlag af læsebogen. Kapers grammatik er benyttet, og det vigtigste af formlæren og syntaksen er gennemgået. Kursorisk dels efter læsebogen, dels efter Kaper og Rodhe.

Engelsk (Anna Kønike). Engelske læsestykker med øvelser af Otto Jespersen s. 21—42, 43—57, 62—66, 68—79 er læst, repeteret og opgives til eksamen. Der har i årets løb været drevet en del taleøvelser, dels efter øvelserne i læsebogen, dels efter K. Branner og E. Rodhes taleøvelser, og en del stile er skrevet i tilknytning til disse taleøvelser. Som grundlag for grammatikundervisningen har været benyttet Jespersens begyndergrammatik, dog er grammatikken særlig blevet indøvet gennem lettere sætninger, som eleverne har øvet sig i at danne på det fremmede sprog.

Kursorisk er læst dels efter K. Branner og Rodhes taleøvelser, dels efter: *New national reading book. Standard 2.*

Fransk (Peter Langballe). Efter Bødtker og Høsts læsebog er formlæren gennemgået og indøvet, og stykkerne fra s. 1—68 læst; der er lagt en del vægt på oplæsning.

Latin (Halfdan Kejser). J. Liljeblad: Latinsk

läsebok för nybörjare nr. 1—34, 37—39, 58—63 er læst og efterhånden repeteret.

Det vigtigste af formlæren er indøvet efter *Linderström Langs bog*. En smule syntaks er indøvet mundtligt. — Det læste opgives til eksamen.

Kirkehistorie (Alfred Andersen). Reformationens historie er gennemgået, og de store kirkesamfunds stilling til hverandre er herunder udførligt behandlet. Eleverne har gjort optegnelser i timerne. Endvidere er efter det nye testamente læst kap. 5—12 af apostolenes gærninger, og de 4 første ifjor læste kapitler er kort repeteret.

Historie (P. Langballe, Kr. Branner). Efter *L. Schmidts lærebog for mellemskolen II del* er tiden fra 1660 til nutiden læst og repeteret. Billeder og kort er benyttet til støtte for undervisningen, og lektierne er blevet udførlig gennemgået for eleverne. Under gennemgangen, særlig af den nyeste tids historie, har vi benyttet lejligheden, hvor den gaves, til at tale om danske samfundsforhold og politiske tilstande i det moderne Europa.

Til prøven opgives den nyeste tids historie fra 1789.

Zoologi. (Regner Lefolii). Danmarks pattedyr er gennemgået. Menneskets bygning og fysiologi er taget igennem i sammenhæng med hovedtrækkene af almindelig sundhedslære. *Dr. Arnold Møllers bog* er fulgt.

Plantelære (Regner Lefolii). Efter *Warmings „Plantelivet“* er lært om planternes ernæring og stofskifte, de nøgenfrøede og de blomsterløse planter.

På botaniserture og ved indsamling har eleverne lært blomsterplanterne at kende; i årets løb er derved lært om de helkronede og rakletræerne. Hver botaniserturs udbytte indføres i en dagbog.

Geografi (Regner Lefolii). Norge, Sverrig, Finland og Amerika er læst efter C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Danmark med bilande er læst efter C. C. Christensens og Martin Vahls lærebog.

I alle 3 fag opgives alt det læste til eksamen.

Fysik (Pihl-Hansen, Paul Frederiksen). Begge afdelinger har benyttet Ellingers fysik for mellem skolen. Vestklassen har læst og repeteret: Mekanik II, mekanik III, lys og lyd.

Østklassen har læst og repeteret: Mekanik II, magnetisme, elektricitet og lys.

Alt det læste opgives til eksamen, dog således, at enkelte elever på et og andet punkt er blevet fritaget for en længere matematisk udvikling, hvor en sådan ikke er nødvendig for forståelsen af de rent praktiske anvendelser.

Matematik og regning (Kirstine Sørensen, Pihl-Hansen). I aritmetik er efter F oldbergs lærebog læst om: Rodstørrelser, polynomiers opløsning i faktorer, sætninger om mål og fold samt kvadratiske ligninger; hele bogen er repeteret. Til eksamen opgives rod og potens.

I geometri er efter F oldbergs lærebog læst fra side 65 bogen ud, derefter er hele bogen repeteret og opgives til eksamen.

I regning er af nyt gennemgået rentesregning,

volumenberegning samt regning med aktier, obligationer og vekslers; desuden er der regnet opgaver i alle regningsarter i den udstrækning, som kræves til eksamen.

Eleverne har hver uge haft hjemmeopgaver; i det hele taget har der både i matematik og regning i undervisningstimerne været lagt stor vægt på opgaverregning.

Håndarbejde (Agnes Hansen). Eleverne har i dette år fuldført deres stoppearbejde. Derefter er der begyndt på måltagning til skræddersyning, hvilket er foregået på den måde, at eleverne har lært at tage mål af hverandre, opskrive målene nøjagtigt og derefter tegne deres eget snitmønster. De har endvidere lært at lægge mønster på stof og har så klippet et kjoleliv, som de har syet. Ved livsyningen er der anvendt hulsømme til pynt, og symaskinen er benyttet, hvor det lod sig gøre.

IV stud. og realklasse

Klasselærer: *Regner Lefolii*

Dansk (H. C. Frederiksen, Haldan Kejser)

Gunløgs saga

Dronning Dagmars død (folkviser)

Holberg: Jeppe på Bjerget

„ *Den pantsatte bondedreng*

Baggesen: Kalundborgs krønike

Oehlenschläger: Palnatok

„ *Hakon Jarl*

Grundtrig: At sige verden ret farvel

„ *Bisp Vilum og konning Svend*

Heiberg: Elverhøj

„ *Nej*

H. C. Andersen: Historien om en moder

„ *Nattergalen*

Hostrup: Soldaterløjer

Hertz: Skriftemålet

„ *Kedelflikkeren*

Chr. Richardt: Mand over bord

„ *Det ukendte land*

Drachmann: Carl for Frederikshald

„ *Ligprædiken*

Bjørnson: Bergliot

Sproglæren er indøvet i sædvanligt omfang uden bog.

Stilskrivning (H. Kejser). Der er som regel skrevet to stile om måneden.

Tysk (Holger Frederiksen). Den samlede klasse har i årets løb efter Kaper og Simonsens tyske læsebog for de højere klasser læst s. 36—52, 109—134, 208—215, 313—328, 365—369, 402—406, 408—413, 435—437.

IV realklasse opgiver til eksamen: prosa: Das kalte herz, Meister Pfriem, Max Stolprian, Knabenstreiche, Der verirrte in den prairieen von Texas, Die beiden kameraden. Af poesi opgives: Goethe s. 365—369. Chamisso 402—407. Heine 432—437.

Af kursorisk er læst Theodor Storm: Immensee. Sproglæren er lært efter Kapers grammatik.

Engelsk (Vahl. Lauritsen). Af Brekke: Ny en-

gelsk læsebog for middelskolen er læst s. 71—79, 94—96, 106—108, 117—119, 126—130, 132—134, 139—155, 164—236, 238—254; af Boysens engelske digte s. 1—38.

Repeteret og opgiver til eksamen: Brække s. 89—94, 96—106, 108—116, 119—126, 130—142, 162—164, 172—180, 184—238, 238—52 og af Boysens digte s. 28—35. Jespersens grammatik. Kursorisk: Hall Caine: Drink. Versioner efter Hansen og Magnussens samling samt enkelte eksamensversioner.

Fransk (Kr. Branner). Cohen og Kapers franske læsestykker s. 88—91, 164—172 samt Mérimée: Tamango og Mateo Falcone er læst og repeteret. Desuden er repeteret, hvad der skal opgives til eksamen.

IV stud. klasse opgiver: Cohen og Kaper s. 85—115, 121—133; Tamango og Mateo Falcone; IV real. desuden Cohen og Kaper s. 164—172.

Grammatik efter Oluf Nielsens lærebog.

Latin (Halfdan Kejser). Cæsar: De bello Gallico, Gertz's udgave, s. 1—51; Cicero: Pro S. Roscio; Ovid: Metamorphoser, Levys udg., nr. 1—6. Repeteret det, der opgives til eksamen, nemlig: Cæsar: alt det læste; Cicero: Pro S. Roscio, kap. 6—35; Ovid, nr. 1, 2, 5 vers 1—129, 6. Linderstrøm-Langs syntaks. Repeteret formlæren. Oversættelse til latin kun mundtlig.

Græsk (Frantz Hoffmann). Følgende pensum, der opgives til eksamen, er læst og repeteret: Zenophon: Anabasis I, kap. 1—8 incl., kap. 5 og 6. Homers

Odyssé IX v. 1—505. Grammatik efter Berg og Hudes lærebog.

Historie (Carl Christiansen). IV stud. klasse har efter Schmidt og Ottosens lærebog II læst tiden fra Frederik d. II af Preussen til vore dage. Til prøven opgives: Nordens historie fra Struenses periode og verdenshistorien fra 1789.

IV realklasse har læst samme afsnit samt efter P. Munchs mindre lærebog i samfundskundskab s. 1—31 og 67—90. Klassen har repeteret og opgiver til eksamen: Grækenlands historie indtil den pelopon. krig; Roms historie fra Sullas død til middelalderen; verdenshistorien fra opdagelserne til 1660; den nyeste tids historie fra 1815 og Nordens historie fra oldtiden til Kalmarunionen, samt det læste af P. Munchs samfundslære.

Geografi (Regner Lefolii). C. C. Christensens mindre lærebog i geografi med nogle forbigåelser.

Naturhistorie (Regner Lefolii). Lütken: Dyrrigets naturhistorie nr. 2 og Warming: Plantelivet; enkelte ting er forbigået i begge bøger. Klassen har foretaget nogle botanisereture.

Naturlære (Paul Frederiksen). Ellingers fysik er i dette skoleår læst med undtagelse af de 70 første sider og varmelæren. Hele bogen med lyd- og lyslæren er repeteret og opgives til eksamen.

Matematik (Kirstine Sørensen). I *aritmetik* er læst differens- og kvotientrækker, logaritmer, eksponentielle ligninger, rentesregning og talteori. I *geometri* er læst ligedannede figurer, cirkelperiferiens længde

og arealer. Det hele eksamenspensum er repeteret. Jul. Petersens bøger er benyttet.

En gang ugentlig har eleverne i to sammenhængende timer regnet opgaver på skolen, desuden har de haft hjemmeopgaver hver uge både i aritmetik og geometri.

Regning (*Kirstine Sørensen*). Af nyt er lært rentesregning, areal- og volumenberegning; derudover er der regnet opgaver i alle regningsarter indenfor det område, der fordres til alm. forberedelseseksamen.

V. stud. klasse

Klasselærer: *Holgr Frederiksen*

Dansk og oldnordisk (*P. Langballe og Holger Frederiksen*). På grundlag af Rønnings litteraturhistorie, men med adskillige tilføjelser, er gennemgået: 1. den danske litteratur indtil år 1800; 2. den norsk-islandske og svenske litteratur i samme tidsrum. Litteraturprøver er læst efter Sigurd Møllers og Flors håndbøger, folkeviserne efter Olrik og Ida Falbe-Hansens udvalg. Holberg er behandlet noget udførligere. — Af Wimmers oldnordiske læsebog er læst I. 1—6 og II 1; Wimmers formlære indtil de svage verber.

Dansk stil (*Kr. Branner*). Der er gennemgående skrevet en stil hver 4. uge, dels frie, dels bundne, hvortil æmnerne er taget enten fra den almindelige historie eller fra litteratur- og kunsthistorien. Æmnet er i reglen blevet gennemgået og tilrettelagt i forvejen.

Fransk (*P. Langballe*). Statarisk er læst: Nyrop:

Lectures françaises II, med undtagelse af stykket af Taine, og ca. 100 sider af Mérimée: Colomba. Kursorisk: André Laurie: Mémoires d'un Collégien udg. af Emil Rodhe. Grammatikken er gennemgået efter Oluf Nielsens grammatik, visse afsnit af syntaksen er dikteret i noget udvidet form. En stil om ugen efter Jungs stiløvelser. Gloser efter Pios ordsamling.

Engelsk (E. Jacobsen). Henni Forchhammers læsebog i engelsk for ældre begyndere. Hansen og Magnussens engelske læsehæfter II 1—19 og IV 1—44. Jespersens kortfattede engelske grammatik.

Tysk (Holger Frederiksen). Statarisk en læst: Goethe: Faust I og Paul Heyse: L'Arrabiata; som månedslæsning: Keller: Die arme baronin; Wilh. Jensen: Magister Timotheus; Theodor Storm: Psyche.

Latin (Halfdan Kejser). Cicero: In Catilinam III—IV, Pro Dejotaro. Sallust: Catilina. Horats: Oder I 1—11, 14, 15, 20—24, 26, 27, 29—34, 36, 38; II 1—4, 6—16, 18, 20; III 9, 13, 26, 30; IV 7, 13. Vergil; Æneiden I.

Ekstemporallæsning efter Cæsar: De bello Gallico V og Henrichsens opgaver. Rafns litteraturhistorie. En version om ugen efter Henrichsens opgaver.

Græsk (Frantz Hoffmann). Homer: Iliaden I, VI. Herodot VIII (undtagen kap. 77, 105 og 106). Xenophon: Apomnemoneumata I kap. 1—2. — I oversættelse er læst: Sophokles: Aias.

Mytologien er gennemgået efter *Sechers*, form-læren efter *Berg* og *Hudes* lærebog; syntaksens hovedregler mundtlig.

Historie (Kr. Branner). Oldtidens historie efter *Ræders* lærebog; middelalderen indtil ca. 1300 efter *Schmidt* og *Ottosen I*, Nordens historie indtil reformationen efter *Johan Ottosen*.

Udførligst er oldtidens historie behandlet; der er blevet læst prøver på klassisk litteratur (Kong Ødipus af Sophokles i Thor Langes oversættelse, en tale af Perikles hos Thukydidens, Oder af Horats i Glahus oversættelse o. a.); den græske kunsts historie er gennemgået i hovedtrækkene, og eleverne har aflagt et besøg på afstøbnings-samlingen.

Flere af eleverne har holdt historiske foredrag over opgivne æmner, hvortil de har fået litteraturen anvist.

Kirkchistorie (H. C. Frederiksen). Der har for V og VI klasse i forening været holdt to sammenhørende rækker af foredrag, — den ene række omfattende *Brødre menigheden*; den anden *Hans Nielsen Hauge* og hans samtid.

Da det spørgsmål kunde ligge nær: hvorfor er valget faldet netop på disse to æmner? — skylder årsskriftet sine læsere her at meddele, hvad foredragsholderen har udtalt:

Mit valg har først og fremmest været bestemt af, at mine egne kirkelige interesser og dermed sammenhængende studier netop i år har ført mig særlig nær til de bøhmisk-mæhriske brødre, grev Zinzendorf og hans menighed samt til

Hans Nielsen Hauge og hans virksomhed. Mit valg har dernæst været bestemt af, at disse to mænds livshistorie er som ren historie betragtet så gribende og fængslende, at den, der taler, ikke forgæves behøver at kalde på de unges interesse. For det tredje ligger det stykke kirkehistorie, her er tale om, for storstepartens vedkommende nær op mod vor egen tid; og det er sikkert nok, at de unge tilhørere har langt lettere ved at følge den norske bonde-søn Hans Nielsen Hauge, når han med sin strikke-strompe i hænderne vandrer Norge igennem på sin fod, end at følge teltmageren fra Tarsus på hans store missionsrejser; og Christiansfelt og livet der er os ganske anderledes nær end svundne tiders liv og steder.

Endelig har de valgte æmner kunnet give mig rig anledning til at belyse de store hovedstrømninger inden for den lutherske kirke: ortodoksien, pietismen og rationalismen; endvidere til at belyse statskirken og den fri kirkes forhold overfor hinanden, samt at se rettroenheden og den rene lære stillet ved siden af menneskeliv i kærlighed og kraft både i kirken og udenfor kirken.

Men hvad æmner, der end vælges, så skulde dog hovedbetydningen af kirkehistorien som led i skolens virksomhed være den: at give de unge et blivende indtryk af, at den kristne kirke har en historie, det er værd at kende, og at se denne historie som et led i menneskeslægtens og de enkelte folkeslags historie, — et led, der ikke kan undværes.

Vi nåede ikke, — hvad der oprindelig var påtænkt

— at få Grundtvig og Kierkegaard med i år. Et enkelt foredrag om Grundtvigs ungdom — særlig det bevægede år 1810 — håber vi dog at få holdt inden skoleårets slutning.

Matematik (H. Pihl-Hansen). Klassen har læst og repeteret Julius Petersens aritmetik II og III fra amniteter og bogen ud. Endvidere er hele det elementære kursus gennemgået i fællestimer med VI kl., hvorunder tillige er medtaget de afsnit, som ikke var lært i IV klasse. Læst og repeteret Julius Petersens trigonometri og Niels Nielsens analytiske geometri indtil § 15. To sæt hjemmeopgaver om ugen.

I *projectionstegning* er det væsentligste af teorien gennemgået med benyttelse af S. A. Christensens lærebog. En tegning hjemme om ugen.

Naturlære. Den mat.-naturv. afdeling. (H. Pihl-Hansen). Læst og repeteret Barmwaters fysik med undtagelse af afsnittet om lyden.

Naturlære. Den sproglige afdeling. (H. Pihl-Hansen). Efter Ellingers lærebog er læst og repeteret: varme, magnetisme, elektricitet og lys.

VI stud. klasse

Klasselærer: *Halfdan Kejser*

Dansk litteraturhistorie (P. Langballe). Den danske litteraturhistorie er gennemgået med Rønnings bog som grundlag; der er særlig dvælet ved Holberg og hans samtidige. Afsnittet om den norsk-islandske litteratur er læst, men opgives ikke til eksamen. Foruden talrige mindre litteraturprøver er der læst: Holberg:

de første sange af Peder Pårs, Erasmus Montanus, Ulysses v. Ithacia, Henrik og Pernille, udvalgte epistler. Wessel: Kærlighed uden strømper. Evald: udvalgte scener af Balders død. Oehlenschläger: Guldhornene, St. Hansaftensspil, Aladdin, Vaulundurs saga, Aksel og Valborg, Væringerne i Miklagård. Grundtvig: Påskeliljen. P. M. Møller: En dansk students æventyr. J. L. Heiberg: En sjælefterdøden. Hertz: Svend Dyrings hus. Chr. Winther: Hjortens flugt. Paludan-Müller: Kalanus. Hostrup: Eventyr på fodrejsen, Soldaterløjer. Drachmann: Der var engang. J. P. Jacobsen: Marie Grubbe.

Oldnordisk og dansk stil (Halfdan Kejser). Wimmers oldnordiske læsebog I 4, 5; II 2, 3, 5; IV 1, 2, 4. Repeteret det til eksamen opgivne pensum, nemlig I; II 3, 4; IV 2. Efter Wimmers form-lære er verbalbøjningen læst og nominalbøjningen repeteret. Grundtrækkene af det danske sprogs historie mundtlig. — En stil om måneden, dels i tilslutning til undervisningen i historie og litteraturhistorie, dels gamle eksamensopgaver.

Fransk (Kr. Branner). Statarisk er læst: Anatole France: Le livre de mon ami, udg. af E. Rodhe, Esquisses et contes modernes II, udg. af Stigaard, Racine: Phèdre. — Som månedslæsning: Mérimée: Colomba. — Kursorisk: Esquisses et contes modernes I, udg. af Stigaard, samt udvalgte stykker af Thiers:

Napoléon à Sainte-Hélène og Duruy: Histoire de France. — Grammatik efter Oluf Niensens lærebog med en del tilføjelser for syntaksens vedkommende. — Stil efter Jungs stiløvelser. I slutningen af skoleåret har den sproglig afdeling skrevet nogle eksamensstile på skolen.

Engelsk (E. Jacobsen). Statarisk er læst: Hansen og Magnussens engelske læsehæfter I, II 30—36 og III. Der er læst kursorisk efter Macaulay: Lord Clive. Jespersens kortfattede engelske grammatik. — Repeteret det til eksamen opgivne nemlig: Hansen og Magnussens engelske læsehæfter I—IV.

Latin (Halfdan Kejser). Cicero: In Catilinam I—II, Pro rege Deiotaro. Livius XXII. Horats's Breve I 1—15, 17, 20; II 2. Terents: Phormio. Af Carmina selecta: Juvenal 1. — Ekstemporal-læsning efter Cicero: Pro lege Manilia, Livius XXIII og Henrichsens opgaver. — En version om ugen efter Henrichsens opgaver; siden fastelavn er der jævnlig skrevet version på skolen. — Rafns litteraturhistorie. Repeteret Thomsens antikviteter. — Repeteret det til eksamen opgivne pensum, nemlig: Cicero: In Catilinam I—III, De divinatione II 49—72 (62 kap.). Sallust: Catilina, kap. 17—61; Livius XXII, kap. 1—12 (45 sider). Horats: oder I 1—11, 13—15, 18—24, 26, 27, 29—34, 36, 38; II 1—4, 6—16, 18, 20; III 9, 13, 26, 30; IV 13, 15; breve I 1—10, 17. Terents: Phormio, 1.—3. akt (vers 35—566); af Carmina selecta (5. udg.): Catul 1—9, 11—12. Tibul 1—2. Ovid 2, 3, 7, 8, 9. Martial 1—20.

Græsk (Franz Hoffmann). H o m e r: Iliaden III og Odysseen VI. H e r o d o t: VIII, undtagen kap. 77. X e n o f o n: Apomnemoneumata II 3, III 5—6, IV 3. P l a t o n: Apologien, Kriton. L u k i a n: Gudesamtaler og samtaler i havet (alle de i Gertz's udvalg optagne). Af P e t e r s e n og H u d e s antologi: Kalinos, Tyrtaios 1—4, Mimnermos 1—4, Solon 1, 2, 4, Theognis 1, 2. Anakreon 1—5, anakreontiske digte 1—10. — Desuden er læst på græsk X e n o f o n: Anabasis IV og i oversættelse S o p h o k l e s: Aias. — Mytologi og litteraturhistorie efter S e c h e r s, antikviteter efter C h r i s t e n s e n s og syntaks efter H u d e s lærebog. — Repeteret det til eksamen opgivne pensum, nemlig H o m e r: Iliaden I, IV; Odysseen VI, X. H e r o d o t: 1—29, VIII 74—76 og fra 78 bogen ud. P l a t o n: Apologien, Kriton. X e n o f o n: Apomnemoneumata I 1; II 3, 7; III 5—6; IV 3 L u k i a n: Gudesamtaler og Samtaler i havet.

Historie (Carl Christiansen). Nordens historie fra 1660 efter J o h. O t t o s e n s lærebog; Grækenlands historie indtil den peloponnesiske krig efter R æ d e r; den katolske kirkes magtudvikling i middelalderen efter J o h. O t t o s e n s lærebog i Nordens historie og S c h m i d t og O t t o s e n s lærebog I; den nyeste tids historie efter S c h m i d t og O t t o s e n s lærebog II med nogle tilføjelser; P. M u n c h s samfundslære s. 1—51 og 115—155. — Det nævnte pensum er repeteret og opgives til eksamen.

Kirkehistorie sammen med V klasse.

Matematik (H. Pihl-Hansen). Repeteret J u l i u s P e t e r s e n s aritmetik I, II, III i fællestimerne med

V klasse. — Repeteret Julius Petersens trigonometri, ligeledes i fællestimerne med V klasse. — Læst og repeteret Niels Nielsens analytiske geometri indtil § 40. — Repeteret C. Juels elementære stereometri. — Klassen har afleveret to sæt opgaver om ugen og desuden tegnet ca. 30 projektionstegninger. Siden fastelavn er der mindst hver fjortende dag regnet eksamensopgaver på skolen i 3–4 sammenhængende timer.

Naturlære. Den matematiske afdeling. (H. Pihl-Hansen). Læst og repeteret den mekaniske fysik efter Barwaters lærebog. Repeteret læren om magnetisme, elektricitet og varme efter samme bog. Repeteret Adam Poulsens optik indtil kap. 9.

Naturlære. Den sproglige afdeling. (Paul Frederiksen). Læst og repeteret de første 150 sider af Ellingers fysik. Til eksamen opgives hele bogen med lyd- og lyslæren.

Astronomi. Begge afdelinger. (H. Pihl-Hansen). Læst og repeteret Petersen og Forchhammers astronomi.

Skrivning

Knud Meyling

Skriveundervisningen drives efter overintendant Jørgensens system og for de elevers vedkommende, der tidligere har lært stejlskrift, efter Danielsens system. Nye elever, der er undervist efter andre systemer, og som ikke er altfor langt

fremme i dem, føres så vidt muligt ad lempelige over-
gange over til vor undervisning. Som støtte for orde-
nen med skriftlige arbejder øves eleverne i afskrivning.

Tegning

Emilie Pedersen og Ellen Branner

Der tegnes i alle klasser udelukkende efter fritstå-
ende modeller; i de første klasser mest efter større brugs-
genstande, blomster, rødder, frugter, som gengives uden
måltegning efter barnets øjeblikkelige indtryk og males
med vandfarve. Senere er forholdsmål indøvet, idet
vi er begyndt med at måle klassens døre, vinduer,
kateder, tavle etc.; tilsidst indøves de simpleste regler
af perspektivlæren, som så anvendes på tegning af
noget vanskeligere modeller. Tegningerne bliver stadig
lagt over med vandfarve. — Denne tegneundervisning
strækker sig fra 3. underklasse til IV mlsklkl. J 1. og
2. underklasse har børnene tegnet en del, men uden
model, kun efter hukommelsen.

Gymnastik og Idræt

Dora Engelbrecht (1.—4. underkl. og pigerne)

Regner Lefolii (5. underkl.)

Holger Nielsen (I mlsklkl. — VI stud. klasse)

Holger Frederiksen (fodboldspil).

Alle klasser har gymnastik. J 1., 2., 3. og 4. under-
klasse har drenge og piger gymnastik sammen, i de
øvrige klasser hver for sig.

J 1. underklasse består gymnastikken væsentlig af
leg, fritstående øvelser og nogle enkelte øvelser i bom;
i 2. klasse begyndes på redskabsøvelser, der fortsættes

i 3., men både her og i 2. har børnene hyppigt leg. 3. kl. er begyndt på langbold.

For pigernes vedkommende er der undervist efter Paul Petersens system (dansk kvindegymnastik). I godt vejr har pigerne spillet langbold på pladsen.

For drengenes vedkommende er intet bestemt system strængt fulgt. Redskabsøvelserne har spillet hovedrollen ved gymnastikken i salen. Så tit som muligt henlægges undervisningen til det fri, idet eleverne har fritstående øvelser, idrætsøvelser, særlig stangspring og trespring, samt håndbold på pladsen.

Fire eller fem gange om ugen er der uden for vintertiden fodbold om eftermiddagen på Grøndalsplænen.

Vi har i det forløbne skoleår haft følgende *fodboldkampe* med andre skoler: to med Birkerød, hvoraf den ene blev uafgjort; Birkerød vandt den anden (2 mod 1 mål); en med Schneekloths skole, Ordrup vandt med 6 mod 0; en med Plockros's skole, Ordrup vandt med 2 mod 1, og en med de Brockske handels-skoler, Ordrup vandt med 6 mod 1; endelig har vi haft en *håndboldkamp* med elever fra Helsingør højere almenskole.

Et hold på 22 piger deltog under frøken Engelbrechts anførsel i det 2. nationale gymnastikstævne i Fredericia d. 21. maj 1907.

Sang

Adam Jørgensen

Med undtagelse af 1. underklasse, IV mlsklkl.

og IV overklasse har alle skolens klasser undervisning i sang.

Vi benytter ved sangundervisningen og ved den daglige morgensang Bæk og Laursens sangbog med et tillæg, udg. for vor skole.

De fleste sange indøves tøstømmigt, enkelte trestømmigt.

Af sange, der i år er indøvet fra nyt, skal nævnes følgende.

Lorsynger herren

Barn Jesus i en krybbe lå

Fædreneland ved den bølgende strand

Det var en sommermorgen

Kung Carl, den unga hjelte

Østerlide, østerlide

Nu løftes laft og lofte

Solen sank bag grønne lund

Sjung, sjung brusande våg

Hr. Peder kasted runer over spange

Det var ridder hr. Aage

Hvi står du så ensomt o birketvæ

Det var en lørdag aften

Når vinteren rinder i grøft og i grav

Læg dig kun ned og sov kun trygt

Underlige aftenluft

Gennem rovt rosentag

Per Nilen har trukket sin jolle på land

Timeplan

1906 - 1907	VI spr. kl.	VI mat. kl.	V spr. kl.	V mat. kl.	IV st. kl.	IV realkl.	IV melskkl.	III melskkl.	II melskkl.	I melskkl.	5. underkl.	4. underkl.	3. underkl.	2. underkl.	1. underkl.
Dansk og svensk	2	2	2	2	3	4	4	4	4	5	5	6	6	6	6
Litteratur- og kunsthist.	1	1	1	1											
Saga Oldnordisk	2	2	2	2				1	1	1	1				
Tysk			1	1	2	3	3	3	3	6					
Engelsk	2	2	2	2		4	4	4	5						
Fransk	4	4	4	4	2	2	3								
Latin	7		7	7	7		4								
Græsk	5		5	5	5										
Bibelkundskab	1	1	1	1			1	1	1	2	2	2	2	2	
Historie	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	
Geografi					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Naturkundsk. og sundhedsl.					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3
Naturlære	3	7	2	6		2	2	2	2	2					
Matematik		6		6	7	7	4	4	3						
Regning						2	2	2	2	4	4	4	3	5	6
Tegning		1		1			1	1	2	2	2	2	2		
Skrivning							1	1	1	2	3	4	4	6	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3
Sang	1	1	1	1				1	2	2	2	2	2	2	
Kvdl. håndarb.							1	2	2	2	3	3	3	3	2
	35	34	35	34	36	35	36	34	36	36	29	29	28	26	24

I IV mellemskkl. har de fleste af de elever, som ikke læste latin, haft fransk i 3 timer ugentlig. — For at skaffe plads til håndarbejdet (som ikke er medregnet i timetallet), har pigerne i 5. underkl. I, II og IV mellemskolekl. kun haft 3 timer gymnastik, og pigerne i 1.—4. underkl., samt i I og II mellemskolekl. haft 1 skrivetime færre end drengene.

Af skolens dagbog

I reglen har *H. C. Frederiksen* talt mandag morgen enten for den samlede skole og en kres af forældre eller for V—VI klasse (om foredragene her se side 71).

Hans udtalelse om denne side af hans virksomhed falder således: jeg tager vel ikke så meget fejl, når jeg sammenligner åndeligt bevægede menneskers liv med en opdagelsesrejse eller — om man vil — med en verdensomsejling; vi spørger os for og spørger os frem, indtil vi finder steder, vi tager i besiddelse som vore, fordi vi der finder os selv, der må vi dvæle; der finder vi vore bedste arbejdssteder og vore bedste bedesteder på rejsen, — til dem er vort livs indre og ydre oplevelser knyttet.

Hvad jeg således efterhånden oplever bliver så meget indholdsrigere for mig, som jeg — ifølge det hverv jeg har fået her i verden — altid rejser „med et barn ved min side“, d. v. s. rejser ikke blot for min egen skyld, men for at de mange andre kan få udbytte af det, jeg oplever. Og så er det da dette, jeg snart under en form, snart under en anden meddeler noget af, når jeg taler for skolen, det være

sig mandag morgen eller forud for de store højtider, ved skoleårets indledning og afslutning, på skolens stiftelsesdag, ved forældremøder, lærermøder og lignende højtidelige lejligheder.

Skønt alle æmnerne således har en fælles kærne og er rundet af den samme rod, kan de udvortes tage sig ret forskellige ud; til tider taler jeg om en bibelsk eller anden historisk personlighed, til tider om mennesker, hvis liv ikke er kommet i „historien“, men som ved deres liv viser eller har vist, hvorledes mennesker lever, der vil noget og ofrer noget; et foredrag handlede f. eks. om *Vorherres fristelse i ørkenen*, — et om den engelske sømandsmissionær *William Franks* og hans danske hustru *Andrea Gehlert*, der i Kalkutta grundede et hjem for skandinaviske søfolk,*) — et om *Lars Kruse* fra Skagen, der i sit farefulde liv var med til at redde 80 skibbrudne mennesker, — et om afholdsprædikanten *Ole Nygård*, der drog rundt på den jydskede hede og vænnede mennesker af med at drikke, plejede syge og ofrede liv og ejendom i kærlighedens tjeneste, — et om en ganske ukendt norsk fiskerkone *Kirstine*, der gennem sit lange, hårde, fattige liv var til velsignelse for hele sin by ved de mange kærlighedsgærninger, hun udførte i det stille og små, og ved sin faste, udholdende ranke personlighed, — og et om *Susan Anthony*.

*) I rigtig erkendelse af, at ord og gærning, hvor det er gørligt, bør følges ad, har en af de mødre, der overværede dette foredrag samt en af skolens lærerinder sat sig i bevægelse, så der op mod jul fra vor skolekres bliver sendt strømper, bøger og andet, vi kan overkomme, over til de skandinaviske søfolk.

Ved afslutningshøjtidelighederne foran de store højtider er der sunget en del indøvede sange med ledsagelse af violinspil af et lille elevorkester. I anledning af hundredåret for *H. Rungs* fødsel var der ved pinseafslutningen valgt lutter sange, hvortil han havde komponeret melodien. Et billede af Rung, skænket skolen af nogle af lærerne, blev ophængt i salen, H. C. Frederiksen talte nogle ord om ham, og en hilsen afsendtes til hans søn, kapelmester Fr. Rung.

Enkelte gange er der mandag morgen talt af andre. *Kr. Branner* har i anledning af redaktør *Jessens* død talt om sønderjyske rigsdagsmænd i den tyske rigsdag. — Fru *Eva Moltesen* har holdt et foredrag om Finland og Finnerne, kunstmaler *Morten Trvede* to foredrag om sin rejse i Afrika og sit ophold blandt Kaffer-negrene.

For mellemklasserne har *Holger Frederiksen* holdt et foredrag om *Fritjof Nansens* nordpolfærd.

I en ugentlig time har *P. Langballe* holdt kunsthistoriske foredrag for V—VI klasse og en del af skolens lærere. I disse foredrag, der illustreres med gengivelser af de værker, der tales om, er, i tilslutning til de ifjor holdte foredrag, den nederlandske kunst i det 16. århundrede gennemgået, idet der navnlig er lagt vægt på *Rubens* som repræsentant for *flamsk* maleri, og *Rembrandt* for *hollandsk*, særlig den sidste er blevet meget udførlig behandlet i en hel række af foredrag.

Efter jul foretoges en kort repetition af hele den nederlandske kunst fra brødrene *van Eycks* tid til ca. 1700, hvorpå der blev givet en ligeledes ganske kort

oversigt over *baroktidens* og *rococcotidens* hovedpunkter, der dannede overgangen til nogle foredrag om *Thorvaldsen*. Derefter er der på grundlag af *Sigurd Müllers Nordens billedkunst* holdt foredrag om danske billedhuggere og malere fra ca. 1800 til ca. 1870.

Mellemlklasserne har i en ugentlig time haft „saga“.

For III mellemskoleklasse har *Holger Frederiksen* fortalt *Grettes saga* og *Gunløg Ormstunges saga*, og derefter udførlig gennemgået *George Stephensons* og *Edisons* liv; *P. Langballe* har for II melskl. fortalt norske kongesagaer efter *Snorre Sturleson* og *Kr. Bran-ner* har for I melskl. og 5. underklasse fortalt *Iliaden* og *Odysseen*.

I begyndelsen af timen gengiver eleverne kortelig, hvad de har hørt i den foregående time, og i fortællingen indflettes alle de historiske, geografiske og andre oplysninger, som stoffet giver anledning til at komme ind på.

To gange om året, i oktober og april, gennemgås alle eleverne på *lærermøder* klassevis. Foruden disse lærermøder, hvor kun hver enkelt classes lærere samles, er der holdt nogle almindelige lærermøder, hvor alle eller størsteparten af lærerne var til stede. Således et indledende lærermøde i august, hvor *H. C. Frederiksen* talte om, hvorledes vi påvirker børnenes *sind*, og *Kr. Bran-ner* indledede en forhandling på grundlag af ministeriets cirkulærer om mellemskoleeksamen og årskaraktererne, og i januar et andet, hvor realklassen drøftedes.

Den 24. oktober holdtes et *forældremøde*, hvor *H. C. Frederiksen* holdt et foredrag om „det vigtigste“. Det vigtigste er ikke kundskabsmeddelelsen, men at barnet optages, begejstres, og at dets sind påvirkes. Han fortalte, hvorledes han selv som barn var blevet grebet af „Palnatoke“ og „Hakon Jarl“ og nu nylig af Rembrandt. At få sådanne sider frem i undervisningen, at børnene blev grebet og påvirket, det var det vigtigste. Dertil egnede den historiske form for undervisningen, fortællingen, sig i høj grad — også i de fag, der hidtil i vore skoler ikke er blevet behandlet historisk (matematik, fysik, geografi o. fl.); historie sætter nemlig fantasien i bevægelse, og det er i barnealderen særlig denne ævne, der sætter sindet i forbindelse med den åndelige verden (jfr. *Nordahl-Rolfsens* foredrag ved det nordiske skolemøde 1905).

Derefter gav *Branner* nogle oplysninger om mellem-skoleeksamen og de nye karakterer, idet han søgte at vise det uheldige ved alt karaktervæsen. Et barn kan ikke karakteriseres ved et tal, heller ikke dets stilling til et fag, til en undervisning. Årskaraktererne, givet på den af ministeriet foreslåede måde som kvartalskarakterer, vilde virke bindende på undervisningens frihed og lægge et eksamenstryk over hele det sidste skoleår.

Han omtalte derefter den vanskelighed, som ved den nye skoleordning fremkom med hensyn til *konfirmationen*. Skal konfirmationsforberedelsen ske i samme alder som hidtil, vil den falde i IV mellem-skoleklasse. Dette er af flere grunde uheldigt. Børnene er i den klasse bebyrdet med lovlig meget arbejde

og tåler ikke godt mere, alle timer på skemaet er optaget, det vil derfor ikke være muligt som hidtil ved skemalægningen at tage hensyn til præstegangen; de børn i alt fald, der læser latin, kommer til at forsømme en hel række timer. Skolen anser det derfor for rigtigt at råde forældrene til, når det er muligt, at lade børnene gå til præsten i III mellemskoleklasse, eller om sommeren på overgangen mellem III og IV, så vil skolen kunne rette sig derefter.

Vi er ikke blinde for, at denne ordning kan have sine skyggesider, og det er selvfølgelig ikke skolens mening at ville påtvinge sine elever et bestemt tidspunkt for deres konfirmation, men vi har ment, at da tidspunktet alligevel i almindelighed vælges mere af hensigtsmæssigheds- end af personlige hensyn, kan skolen forsvare at give et råd desangående.

På samme forældremøde gjorde *grosserer Scheibel* rede for det ifjor nedsatte forældreudvalgs virksomhed i det forløbne år, hvorefter udvalget genvalgtes. — Det består af *fruene Friderichsen* og *Ulrik*, *viceskole-direktør Rolsted*, *ingeniør Nienstädt*, *grosserer Scheibel* og *restauratør Saluz*.

Med dette udvalg, tilligemed nogle andre forældre, holdtes den 25. februar et møde om realklassen, og den 13. marts et forældremøde, hvor *Br.* holdt det foredrag om realklassen og gymnasiet, hvoraf hovedpunkterne er trykt i dette årsskrift. — Endelig holdtes forældremøde den 4. juni, hvor *H. C. Frederiksen* holdt et foredrag: *Til mødrene*.

Den 9. novbr. viste skuespiller *Emanuel Larsen* skolen den velvilje at læse brudstykker af *Henrik*

Ibsens Brand for de højere klassers elever og en del forældre. Den tilslutning, denne oplæsning fandt, bragte os på den tanke jævnligere at lade afholde oplæsninger og foredrag for eleverne og deres forældre på skolen om aftenen; og for at kunne stå friere, mente vi, at der burde betales for det. På forældremødet 13. marts blev tanken fremsat og nærmere begrundet og vandt udelt tilslutning. Forældreredvalget lovede at tage sagen i sin hånd og hurtigt at realisere planen. Allerede den 11. April fik vi et foredrag af den norskfødte fru *Sophie Lindbæk* om *Bjørnstjerne Bjørnsons ungdomsdigtning*, og fru *Aage Friis* sang efter foredraget sange af Bjørnson. Den 10. maj læste professor *Emil Poulsen* og frue brudstykker af „*Købmanden i Venedig*“ og „*Fruentimmerskolen*“. Da disse to aftener vandt meget stærk tilslutning, er det meningen at fortsætte til efteråret, og vi har allerede løfte om bidrag fra flere.

Til oplysning om den nærmere ordning og hensigten med disse foredrag og oplæsninger aftrykkes her en af forældreredvalget udarbejdet skrivelse, som omsendtes til forældrene.

Fra skolen er der fremkommet forslag om i vintertiden at foranstalte en række aftenunderholdninger (foredrag, oplæsning og musik) i skolens gymnastiksal, idet der ved valget af emner særlig tænkes på sådanne, som kan have betydning for skolens ældre elever og samtidig have interesse for forældre-kresen. Man vil herved stræbe at yde de ældre elever en erstatning for den åndelige påvirkning, som

deres jævnaldrende i København har så let adgang til ad lignende vej.

Tanken har fundet udelt tilslutning såvel hos forældrene som på et forældremøde, der har været afholdt på skolen. Skolen og forældredvalget har i forening drøftet enkelthederne ved planens realisation, og udvalget har erklæret sig villigt til stadig at assistere skolen ved dens gennemførelse.

For at dække udgifterne til foredragsholdere, rengøring, belysning o. a. må adgangen betales med 25 øre for skolens elever og 50 øre for andre deltagere, dog ikke over 1 kr. for en familie. Kassen administreres af forældredvalget. Vinder sagen så megen tilslutning, at der trods den billige adgang bliver et overskud, vil dette gå til fonden for skolens kunstneriske udsmykning sammen med de ved salget, af professor Frederiksens billede indkomne penge.

De, der ønsker at komme til stede, bedes gennem en af eleverne annelde det til inspektør Bondesen der samtidig modtager betalingen.

Der må ikke tages betaling ved indgangen.

Forældredvalget.

I forbindelse med forældredvalget fører vi en sag frem, som vi har drøftet med udvalget, nemlig vore røde huer og et emblem til at sætte på dem. Vi sætter pris på, at vore elever går med disse huer, i al fald når skolen optræder samlet på ture, ved idrætsstævner osv., det er et lille samlingsmærke, bidrager sit til at fremkalde følelsen af at høre med til et samfund og den dermed følgende ansvarsfølelse, som vi

gærne vil fremelske hos vore elever. Forældrene har givet os ret i disse betragtninger, og vi er blevet enige om at lade fremstille et emblem, skolens navnetræk, tegnet af en af skolens elever. Det pynter på huen og bidrager til at kendetegne den fra andre røde huer af samme slags. Dette emblem, som *manufakturhandler Iversen* i Ordrup velvilligst har påtaget sig at forhandle, sælges *kun* til skolens elever.

Lørdag d. 3. *novbr.* fejrede vi *skolens 33-årige fødselsdag*. Kl. 9 samledes skolen og en mængde forældre i den nye sal. Fr. talte om den gamle skole, idet han fremdrog en del træk fra skolens ældste tid. Han fortalte om indflytningen en grå novemberdag i 1873, en tid hvor ingen andre flyttede på landet, og hvorledes Ordrup så ud den gang —, om den lille skoles mange udflugter, røverlege og vikingetog bl. a. om en tur, hvor de gæve vikinger lod deres had til dyrehavsbakken gå ud over et af teltene —, om den tid, da eleverne havde ord „for at læse dårligt, men svømme godt“, og da skolen førte sit liv nok så meget udenfor som indenfor dørene, med 3-dages ture, hvor både børn og forældre var med; og han endte med at sende et lille suk efter al den tids livsglæde, frihed og sundhed, hvoraf en del nu syntes ham forsvunden i de mange fag og eksaminer.

Efter en times sædvanlig undervisning og en frokostpause, samledes eleverne i klasserne til foredrag og oplæsning, hvorefter skolen sluttede kl. 1.

Om aftenen afholdtes en fest i Charlottenlund Palmehave, arrangeret af forældreudvalget. Efter et

fællesmåltid for forældre og lærere fortsattes der med en dans, hvori mange af eleverne deltog.

8. marts havde vi *skolebal* og 13., 14. og 15. februar *komedie*. Der opførtes *Oehlenschlägers Palnatoke* af IV stud.- og realklasse, indstuderet af H. C. Frederiksen. Et kor af skolens piger afsang forinden „Yderst mod norden lyser en ø“, og en af de optrædende fremsagde følgende

Prolog

Imedens vi hørte det gamle sagn
om Palnatoke, —
det var, som hørte vi røster lyde,
det var, som hørte vi våben klinge,
røster fra fortids gæveste mænd.
De trængte sig ind,
fik plads i vort sind
og vandt der, før ret vi det vidste,
en magt, de vel aldrig skal miste.

Så kommer vi her og bringer vort bud.
Vi vover at tage de stores ord
på vor tunge,
vi bænker os selv ved heltenes bord,
løfter de gamles våben
og lader dem højt i hallen runge.

Vi véd jo godt, vi magter kun lidt,
vi fylder ej kæmpernes rustning ud;
og dog vi bringer fra kæmperne bud.
Thi medens vi lytted i hallen,
der tændtes en gnist i vort sind, —
en gnist fra den ild, som aldrig må dø,
den er jo en kraft i det herlige liv,
vi skal leve.

Så kom vi da her.
 Vi vil øge den ild, om vi kan. —
 Og eet endnu vil vi bringe:
 Vi vil bringe vor tak for alt, hvad vi fik,
 bære den frem og lægge den ned
 som vor lille krans på den mindesten,
 hvor de stores navne står skrevet —
 d e r e s, der øvede dåden,
 og s k j a l d e n s, der dåden besang,
 så vi skimtede lidt af den morgenrøde,
 hvor fortidens storfolk stod op af døde.

Den unge musiker *hr. Wetlesen* viste os den velvilje at spille i mellemakterne. Der var fuldt hus alle 3 aftener. De optrædende samledes et par dage efter til en lille afslutningsfest i skolens gymnastiksal.

Overskuddet brugtes til at betale noget af på det nye teater, som to af forældreudvalgets medlemmer har anskaffet til os, og som ved denne lejlighed første gang var i brug.

Fra forældreudvalget modtog endvidere skolen i novbr. 50 kroner, indkommet ved salget af gengivelsen af frk. Schjelderups portræt af H. C. Frederiksen. Disse penge anvendtes efter bestemmelsen til indkøb af nogle billeder, nemlig: *Et antikt gravmæle*, „Musik“ af *Giorgione* og *Michel Angelos* „Pietà“.

Foruden disse gaver har skolen modtaget adskillige indrammede billeder af cand. mag. Peter Langballe, deriblandt en gengivelse af *Krøyers* portræt af Holger Drachmann; et billede af de sammensvorne, der rider fra Finnerup, af en af vore elever; en udstoppet svane af gartner Jacobsen, Schäfergården, og fra grosserer Jørgensen har vi modtaget Thieles store værk om Thorvaldsen.

Efter anmodning af *Karen Jeppe* foranstaltede vi en indsamlings af julegaver til de armeniske børn på børnehjemmet i *Urfa*. Der indkom mange gaver og penge. To af skolens mødre hjalp os med indkøb og indpakning, og 5 store pakker sendtes af, mest indeholdende billedbøger, dukker, bolde og andet legetøj, bånd, nåle osv. Det kom vel derover, og frøken *Jeppe* gav i et brev en skildring af den glæde, disse ting havde vakt blandt de fattige børn.

Den samlede skole havde i septbr. en skovtur til *Fortunen* og *Indelukket* og i december en udflugt til *Dyrehaven*. Desuden har de forskellige klasser enkeltvis med deres klasselærere foretaget en række kortere eller længere udflugter. Lørdag før *Fastelavn* havde de forskellige klasser *fastelavnsløjer*.

Skolen har som i tidligere år haft understøttelse fra staten og fra *Gjentofte kommune*. Efter ansøgning har kommunen i år forøget det hidtil tilståede tilskud med 200 kroner.

Ovenstående uddrag af skolens dagbog vil formentlig have givet læseren en forestilling om, at der i årets løb har bestået en ikke så ringe vekselvirkning mellem skolen og de hjem, der er knyttet til den gennem deres børn. Således er det også, og endda i betydelig større udstrækning end disse spredte meddelelser kan give indtryk af. Vi tillægger denne vekselvirkning den aller største betydning, og vi slutter

derfor denne part af vort årsskrift med en tak til alle de mange forældre, som i årets løb ved at overvære dagens indledning, vor undervisning og vore foredrag eller ved at deltage i vore festligheder, udflugter og møder har vist deres interesse for vor skole og det liv, deres børn der fører.

Eleverne

Skolen tæller i maj 1907: 356 elever (maj 1906: 350), hvoraf 121 piger (ifjor 112). 7 elever bor på skolen.

Eleverne er fordelt i 20 klasser, nemlig 5 underklasser, 4 mellemskoleklasser, IV stud. og realklasse, V og VI stud. kl. 2. underkl. er delt i de fleste fag, 4., 5. og de 4 mellemskolekl. er delt i 2 afdelinger, „øst“ og „vest“ efter klassestuernes beliggenhed.

Den 7. januar døde *Jens Stockholm Lange*, søn af handelsrejsende Lange og elev i 3. underklasse. Han havde været syg meget længe og kun været elev her i skolen i knapt 1 år. I den tid havde vi imidlertid lært ham at kende som en brav og god dreng af en troskyldig, lidt blød natur; han færdedes stille og kønt iblandt os og var afholdt af sine lærere og kammerater.

Fripladser

To elever har understøttelse til skolegang af kongen, og 2 elever har det Treschowske legat, 5 elever har friplads for det af staten tilståede tilskud, og 12 elever har halv friplads for Gentofte kommunes tilskud; desuden har skolen selv i det forløbne skoleår indrømmet hele og halve fripladser og nedsættelse i skolebetalingen til et samlet beløb af 7976 kroner.

Da skolepengene er så høje, at det i mange tilfælde, især for forældre med mange børn, kan være ret umuligt at udrede dem, og da skolen ingenlunde ønsker blot at være en skole for rigmænds børn, har vi anset det for vor pligt at indrømme fripladser og nedsættelse i betalingen, hvor vi har indset, at anmodningen derom var berettiget. På den anden side vil man vistnok indrømme os, at den ovenstående sum er lovlig stor, og man vil ikke misforstå os, når vi nødes til at erklære, at vi ikke *kan* efterkomme alle de anmodninger, der stilles til os om fripladser, især når det drejer sig om børn, der indmeldes i skolen, og hvis evner og forhold vi intet kendskab har til.

Lærerkræfterne

Skolebestyrer, professor H. C. Frederiksen: Dansk og svensk med IV; svensk med V og IVm; kirkehistorie med VI og V; indleder hver morgen skoledagen og holder jævnlig foredrag for den samlede skole.

Skolebestyrer, cand. mag. Kr. Branner: Dansk med IIImv., svensk med IIImv. og IIImø. og dansk stil med V; fransk med VI og IV; historie med 5, IVmø. og V; saga med 5 og Im.

Frk. Ida Olsen: Tysk med IImø.

Løjtnant Holger Nielsen: Gymnastik med Im., IIIm., IIIIm., IVm., IV, V og VI. Giver privat undervisning i dans.

Frk. Agnes Hansen: Skrivning med 5v. og Imø.; håndarbejde med skolens piger.

Cand. mag. Carl Christiansen: Historie med IV og VI.

Musik- og sanglærer Jørgensen: Sang gennem hele skolen fra 2. underklasse.

Inspektør, cand. phil. Regner Lefolii: Geografi med Imv., IIImø., IIIIm., IVm. og IV; naturhistorie med IIImv, IIIIm., IVm. og IV; gymnastik med 5.; fører tilsyn på legepladsen.

Inspektør, cand. phil. Jens Bondesen: Bibelhistorie

fra 2 til Im.; historie med 4ø.; skrivning med 3, 4v. og 5ø.; fører tilsyn i skolen.

Cand. mag. Halfdan Kejsø: Latin med IVm., IV, V og VI; oldnordisk med VI; dansk stil med IV. og VI.

Cand. theol. Alfred Andersen: Naturkundskab med 4v., Imø., IImø.; bibelhistorie med IIm., IIIm. og IVm.

Frk. Anna Kønigke: Dansk med Imv. og IIm.; engelsk med IImø., IIImv. og IVm.

Inspektrice, frk. cand. phil. Kirstine Sørensen: Matematik og regning med IImv., IIImv., IVmv. og IV; fører tilsyn med pigerne.

Cand. mag. Frantz Hoffmann: Græsk med IV, V og VI; fransk stil med VI.

Cand. mag. Peter Langballe: Fransk med IVm. og V; historie med 3., 4v., Imø., IImø., IIIm. og IVmv.; dansk litteraturhistorie med V og VI; har holdt kunsthistoriske foredrag for V og VI; saga med IIm.

Gymnastiklærerinde frk. Dora Engelbrecht: Gymnastik med 1, 2, 3 og 4 og med skolens piger; giver privat undervisning i svømning.

Cand. phil. Holger Frederiksen: Dansk med 1., Imø. og IVmø.; tysk med Imø., IV og V; oldnordisk med V og saga med IIIm.; leder fodboldspillet om eftermiddagen på Grøndalsplænen.

Cand. theol. Knud Meyling: Regning med 4v. og Imv.; skrivning med 2, Imv., IIm., IIIm., IVm. og de børn, som ikke synger; geografi med 3., 4ø., 5. Imø. og IImv.

Frk. Helga Konicke: Dansk med 2ø., 4ø. og 5.; skrivning med 4ø.; geografi med 4v.

Cand. phil. Paul Frederiksen: Fysik med Im., IIm., IIImv., IVmø., IV og VI spr.; matematik med IImø. og IIImø.; regning med 3. IImø. og IIImø.

Frk. Ellen Branner: Dansk med 4v.; tegning med 3ø., 4v., 5., Imv., IImv., IIImv. og IVmø.; naturkundskab med 4ø., 5. og Imv.

Frk. Ingrid Kunst: Dansk med 3; regning med 1., 2ø., 5. og Imø.

Cand. mag. Erik Jacobsen: Tysk med Imv., IImv. og IIIm.; engelsk med IImv., IIImø., V og VI.

Eksamineret lærerinde frk. Emilie Pedersen: Regning med 2v. og 4ø.; tegning med 3v., 4ø., Imø., IImø., IIImø. og IVmv.; naturkundskab med 1., 2. og 3.

Cand. mag. Valdemar Lauritsen: Dansk med IIImø. og IVmv.; tysk med IVm.; engelsk med IVr.; historie med Imv. og IImv.

Cand. mag. Pihl-Hansen: Matematik med IVmø., V og VI; fysik med IIImø., IVmv., V og VI; astronomi med VI.

Frk. Sigrid Friis: Dansk med 2v.; skrivning med 1. og 2.

Som **klasse lærere** har følgende haft det særlige tilsyn med de enkelte klasser:

1. kl. *frk. Sigrid Friis*
2. " *cand. theol. Knud Meyling*
3. " *frk. Ingrid Kunst*
- 4ø. " *frk. Emilie Pedersen*

4v.	kl.	<i>Inspektør Jens Bondesen</i>
5ø.	„	<i>frk. Helga Kønike</i>
5v.	„	„
Imø.	„	<i>cand. phil. Holger Frederiksen</i>
Imv.	„	<i>frk. Ellen Branner</i>
IIImø.	„	<i>cand. phil. Paul Frederiksen</i>
IIImv.	„	<i>cand. mag. Valdemar Lauritsen</i>
IIIImø.	„	<i>cand. mag. Erik Jacobsen</i>
IIIImv.	„	<i>inspektrice frk. Kirstine Sørensen</i>
IVmø.	„	<i>cand. phil. Paul Frederiksen</i>
IVmv.	„	<i>frk. Anna Kønike</i>
IV	„	<i>inspektør Regner Lefolii</i>
V	„	<i>cand. phil. Holger Frederiksen</i>
VI	„	<i>cand. mag. Halfdan Kejser</i>

Fra 12. septbr. til 7. oktbr. var cand. theol. *Meyling* indkaldt til militærtjeneste. Hans timer blev besørget af kommunelærerinde frk. *Olsen*.

Frk. *Emilie Pedersen* var syg i marts, april og maj måned. Hendes timer besørgetes i det væsentlige af skolens andre lærere. En kortere tid vikarierede frk. *Anthou* og kunstmaler *Morten Tvede*.

Fra 27. maj har frk. *Helga Kønike* på grund af sygdom måttet tage ferie. Hendes undervisning besørgetes af frk. *Johanne Sorterup*.

Med dette års slutning forlader cand. theol. *Alfred Andersen* vor skole, idet hans stilling som bestyrer af Christiansholms skole lægger fuldt beslag på hans tid. Vi bringer ham vor tak for mange års trofast arbejde.

Eksaminer

I sommeren 1906 indstillede sig til afgangseksamen for studerende VI kl.s 6 elever: *Betty Andersen, Povl Lassen, Knud Møller, Frederik Crone, Georg Jacobsen* og *Hans Knudsen*, de 3 første i mat.-naturv. retning, de 3 sidste i sproglig-historisk retning; de bestod alle, Knud Møller og Hans Knudsen med udmærkelse, Betty Andersen og Povl Lassen med første, Frederik Crone med anden og Georg Jacobsen med tredje karakter.

Til IV kl.s hovedeksamen indstillede sig 15 elever: *Grace Andersen, Ejler Bang, August Bojsen, Ejnar Dam, Astrid Felding, Aage Fleischer, Gunnar Foss, Richard Henriksen, Povl Iversen, Therese Koefoed, Eskil Møller, Henry Nørgård, Villy Platou, Anna Margrete Rasmussen* og *Niels Rolsted*, der alle bestod.

Til alm. forberedelseseksamen indstillede sig 7 elever: *Estrid Fleischer, Harald Hansborg, Harald Lehmann, Kaj Nielsen, Henning Scheel, Alma Studsgarth* og *Per Ulrik*, der alle bestod, *Alma Studsgarth* med udmærkelse.

I år indstiller sig til afgangseksamen for studerende 7 elever, 3 af den sproglig-historiske, 4 af den mat.-naturv. retning, til IV kl.s hovedeksamen 9 elever, til alm. forberedelseseksamen 6 elever og til mellemkoleeksamen 30 elever.

Almindelige bestemmelser og ordensregler

Ethvert barn, der optages som *skolesøgende* discipel, medbringer ved indmeldelsen vaccinationsattest, samt dåbs- eller fødselsattest.

Skolen betragter det som givet, at den, når der i en familie, som har skolesøgende børn, udbryder en smitsom sygdom, straks får meddelelse herom.

Er sygdommen skarlagensfeber, difteritis, eller en anden farlig sygdom, er det nødvendigt, at alle disciple fra hjem, hvor der er en sådan sygdom, ikke søger skolen, før al fare for smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede mæslinge- eller kighosteepidemier eller andre mindre smitsomme sygdomme i reglen ikke være nødvendigt at formene elever fra hjem, hvor disse sygdomme findes, adgang til skolen.

Hvor ikke sygdom eller nogen anden påtrængende grund gør det nødvendigt at forsømme undervisningen, kan skolen som regel ikke give tilladelse til, at nogen discipel udebliver; dette gælder også overfor forlængelse af ferierne. **Forældrene anmodes indstændigt om – for den gode ordens skyld – at gøre skolen den store tjeneste, ikke uden særdeles tvingende grunde (læge-**

besøg eller lignende) at bede deres børn fritaget for en enkelt undervisningstime; — dette gælder selvfølgelig også sang- og gymnastiktimer.

Det tillades som regel ikke eleverne at bruge fritiden til læsning eller andet skolearbejde.

Bøger, overtøj, sko osv. må være tydelig mærket, og overtøjet må være forsynet med solide stropper.

Da eleverne ikke må have deres skolemad i klassen, må madkassen være forsynet med en rem eller snor, så at den kan anbringes på knagerækken i skolegangen, hvis eleven ikke har tornyster eller pose. Hver elev skal foruden gymnastiksko have et par skiftesko. — Pigerne skål have en særlig gymnastikdragt, hvormod besked gives på skolen. — Af hygiejniske hensyn anbefales det, at hver elev medbringer sit lille bæger.

Betalingsvilkår

For skolesøgende disciple betales om måneden:

1.	underklasse	10 kr.
2.	—	10 ”
3. og 4.	—	12 ”
5.	---	14 ”
I. mellemskoleklasse		14 ”
II. og III. —		16 ”
IV. —		18 ”
Realklassen		20 ”
V., VI. og I. gymnasieklasse		22 ”

Af søskende, der samtidig besøger skolen, betaler

den ældste fuldt, de andre 2 kr. under normal betaling. Udmeldelse sker med fuld måneds varsel; skolen modtager ikke udmeldelse efter 1. maj.

I brændselspenge betales af hver discipel 4 kr. om året, 2 kr. i november og 2 kr. i februar. Disse penge betales også af dem, der har hel eller halv friplads.

For nye disciple betales 4 kr. i indskrivningspenge.

Forsømmes skolen i længere tid på grund af en discipels sygdom eller på grund af sygdom i vedkommendes hjem, betales der for den måned, sygdommen begyndte i, og for den næste.

En discipel, der indstiller sig enten til afgangseksamen for studerende eller mellemskoleeksamen, betaler 20 kr. De, der har taget IV. klasses hovedeksamen ved skolen, betaler ingen afgift for afgangseksamen for studerende.

Af dimittenderne betaler de skolesøgende disciple til skoleårets slutning, det er til juli måneds udgang.

Den årlige betaling for et fosterbarn er indtil III. mellemskoleklasse incl. 800 kr., IV. 900 kr., V. og VI. 1000 kr., heri indbefattet skolepenge, men ikke vadsk. Der betales fjerdingårlig forud. Udmeldelse sker med et fjerdingårs varsel. Skoleåret deles i følgende kvartaler:

1. august — septbr. — oktbr.
2. novbr. — decbr. — januar.
3. febr. — marts — april.
4. maj — juni — juli.

Overretsprokurator Kalko er skolens juridiske konsulent; inkasserer også de skolepenge, som ikke betales månedsvis.

Skriftlige vidnesbyrd om disciplene

Daglige karakterer gives ikke ved vor skole. Derimod får hver elev — som regel hver fjortende dag — en kort meddelelse med hjem om sit arbejde i de forløbne uger.

Disse meddelelser samles af klasselæreren og indføres af samme med navns underskrift i elevernes dertil indrettede meddelelsesbog, der bringes hjem om lørdagen eller mandagen, efter at først en af bestyrerne har gennemgået bedømmelsen med hver elev. For at muliggøre denne gennemgang, der foregår i klasselærerens overværelse, og som vi tillægger megen betydning, er det således indrettet, at overklasserne får bedømmelserne den ene uge, underklasserne den anden. Indtræffer der en ferie i bedømmelsesperioden, vil der derfor undertiden hengå mere end 14 dage mellem to vidnesbyrd.

Underskrevet af en af elevens forældre bringes bogen den følgende skoledag med på skolen.

Medens disse vidnesbyrd i reglen kun indeholder en kort bemærkning om elevens arbejde, gives der to gange om året — før juleferien og før sommerferien

— udførlig meddelelse til hjemmet om elevens standpunkt i det hele taget.

Disse vidnesbyrd udarbejdes af klasselæreren på grundlag af meddelelser fra de enkelte lærere og drøftes inden indskrivningen på lærermøder.

I skoleåret 1907--08 bruges følgende bøger*)

1. underklasse

H. C. Frederiksens læsebog for små børn.**).

2. underklasse

Børnenes danske læsebog I udg. af Andersen, Skarvik og Sørensen.

3. underklasse

Slomanns danske læsebog I. Christensen og Clemmensens hjemstavnlære.

4. underklasse

Slomanns læsebog II. Dyrenes naturhistorie af V. Balslev. Børnenes fædrelandshistorie af Johan Ottosen. Christensen og Clemmensens hjemstavnlære.

5. underklasse

E. Kellers danske læsebog for det 5. skoleår. Børnenes fædrelandshistorie af Johan Ottosen. Geografi før mellemskolen af Olaf Lange. Dyrenes naturhistorie af Balslev.

I mellemskoleklasse

Børnenes danske læsebog 5te del udarbejdet af Fossing, Skarvik og Sørensen. Ingerslev og Vibæks tyske begynderbog med glosarium. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Et atlas. Na-

*) Skolen forbeholder sig ret til at indføre enkelte bøger, som ikke er anført her, efterhånden som der bliver brug for dem. Det tilrådes ikke at forsyne nye bøger med navn, inden de er forevist på skolen.

**) Ved begyndelsen af skolegangen skal børnene endvidere have en tavle, et penalhus med griffel og blyant, en madkasse med rem, et par skifte-sko (eller galoscher) og et par gymnastiksko (alt med navn).

turhistorie og bibelhistorie vil senere blive opgivet. Meyers regnebog nr. 2.

II mellemskoleklasse

Agerskov og Rørdams danske læsebog for mellemklasserne. Ingerslev og Vibæks tyske begynderbog med glosarium (senere en anden tysk bog og en grammatik). Jespersen og Sarauws engelske begynderbog I (senere en engelsk læsebog). C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Et atlas. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I. Det nye testamente. Bertha Hahns bibelhistorie Meyers regnebog nr. 2. Lærebog i zoologi og fysik vil senere blive opgivet.

III mellemskoleklasse

Fengers danske læsestykker I. Runeberg: Fänriks Ståls sägner I—II med noter af Marius Christensen. Det nye testamente. Ingerslev og Vibæks tyske læsebog for mellemklasserne. Vibæks tyske grammatik. Kaper og Rodhes tyske taleøvelser. Jespersen og Sarauws engelske begynderbog II (senere muligvis Branner og Rodhes engelske taleøvelser). Jespersens engelske grammatik for begyndere. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I—II. C. C. Christensens geografi for mellemskolen. Et atlas. Lützens zoologi nr. 2. Balslev og Simonsens botanik for mellemskolen III. Foldbergs geometri og aritmetik for mellemskolen. Meyers regnebog nr. 2. Ellingers lærebog i fysik for mellemskolen.

IV mellemskoleklasse

Fengers danske læsestykker I. Runeberg: Fänrik Ståls sägner I—II med noter af Marius Christensen. Hoffs svenske læsebog. Det nye testamente. Ingerslev og Vibæks tyske læsebog for mellemskolen. Vibæks tyske sproglære. Kaper og Rodhes tyske taleøvelser. Engelsk: Jespersens engelske læsestykker med øvelser. Kr. Branner og Rodhes engelske taleøvelser. Jespersens engelske grammatik for begyndere. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemklassen I—II. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Et atlas. Lützens zoologi nr. 2. Plantelivet af Warming. Foldbergs geometri og aritmetik for mellemskolen. Simonsen og Rasmussens kemi for mellemskolen. Ellingers fysik

for mellemskolen. Arnold Møllers sundhedslære. Lærebog i latin og fransk vil blive opgivet ved skoleårets begyndelse.

I gymnasieklasse, realklassen og V—VI overklasse

For disse klassers vedkommende opgives bøgerne ved skoleårets begyndelse.

Samtlige elever bruger ved morgensangen, sangundervisningen, i adskillige undervisningstimer og ved andre lejligheder: Sangbog for den danske skole af Bek og Laursen med et tillæg trykt for Ordrup højere almenskole.

Slutning

Mundtlig afgangseksamen holdes fra 15. juni til 4. juli. Af IV mellemskoleklassens to afdelinger får østklassen eksamen i dansk, tysk, latin, geografi og fysik; vestklassen i engelsk, tysk, latin, geografi og matematik.

Af næste års afgangsklasser, d. e. nuværende III mellemskolekl. og V kl, har V kl. årsprøve i samtlige fag, III i nogle fag; de øvrige klasser har kun i enkelte fag en overhøring, der tilsigter at give børnenes forældre en særlig lejlighed til at besøge skolen og få et indtryk af dens undervisning. Overhøringen er for disse klassers vedkommende **ingen eksamen og vedrører ikke spørgsmålet om elevernes opflytning i en anden klasse.**

Den finder sted torsdag d. 4. juli kl. 9¹/₄—2.

Freitag d. 5. juli kl. 9¹/₄ er der afslutning for 1.—5. underklasse, og lørdag d. 6. juli kl. 9¹/₄ afsluttes skoleåret for de øvrige klasser, eksamenstestimonierne og de skriftlige vidnesbyrd uddeles, og derefter tager sommerferien sin begyndelse.

Samtlige hjem og venner af skolen indbydes til at overvære års-overhøringen og årets afslutning.

Det nye skoleår begynder tirsdag den 20. august kl. 9. Børnenes forældre og andre venner af skolen indbydes til at overvære det nye skoleårs indledning.

Undervisningen i 1. underkl. begynder først d. 1. september.

H. C. Frederiksen

træffes tirsdag og fredag 12-1

Kr. Branner

træffes hver skoledag fra 2 3

Timeplan

Torsdagen den 4. juli 1907

Kl. 9¹/₄ Morgensang

Tid	Klasse	Fag	Lærer	Værelse
9 ¹ / ₂ —10 ¹ / ₄	IIIImv.	Historie	P. Langballe	1
"	IIImv.	Historie	V. Lauritsen	15
"	IIImø.	Geografi	R. Lefolii	14
"	Imv.	Tysk	E. Jacobsen	12
"	Imø.	Fysik	P. Frederiksen	16
"	5ø.	Dansk	Johanne Sorterup	20
"	5v.	Naturkundskab	Ellen Branner	sv.
"	4ø.	Geografi	K. Meyling	6
"	4v.	Naturkundskab	A. Andersen	9
"	3	Dansk	Ingrid Kunst	st. n.
"	2	Gymnastik	Dora Engelbrecht	salen

10 ¹ / ₂ —11 ¹ / ₄	IIIImø.	Naturhistorie	R. Lefolii	N.
"	IIImv.	Historie	P. Langballe	1
"	IIImø.	Matematik	P. Frederiksen	14
"	IIImv.	Engelsk	E. Jacobsen	15
"	Imø.	Tysk	H. Frederiksen	16
"	Imv.	Dansk	Anna Kønigke	12
"	5ø. {	Geografi	K. Meyling	20
"	5v. {			
"	4ø.	Regning	Emilie Pedersen	6
"	4v.	Dansk	Ellen Branner	9
"	3	Bibelhistorie	J. M. Bondesen	st. n.
"	2	Dansk	J. Sorterup og S. Friis	18 og 11
"	1	Regning	Ingrid Kunst	19

11¹/₄—12

Ophold

12—12 ³ / ₄	IIIImø.	Naturhistorie	R. Lefolii	N.
"	IIImø.	Engelsk	Anna Kønigke	14
"	IIImv.	Matematik	Kirstine Sørensen	15
"	Imø.	Historie	P. Langballe	16
"	Imv.	Historie	V. Lauritsen	12
"	5ø.	Bibelhistorie	J. M. Bondesen	20
"	5v.	Dansk	Johanne Sorterup	sv.
"	4ø.	Naturkundskab	Ellen Branner	6
"	4v.	Regning	K. Meyling	9
"	3	Regning	P. Frederiksen	st. n.
"	2	Regn. og Naturk.	I. Kunst og E. Pedersen	18 og 11
"	1	Dansk	Holger Frederiksen	19
1—1 ³ / ₄		Gymnastik	H. Nielsen, D. Engelbrecht	

INDHOLD

	side
Men så kan det hænde	11
Bibel- og kirkehistorie i mellemskolen	23
Realklassen og gymnasiet	38
Årets arbejde	81
Timeplan	82
Af skolens dagbog	95
Eleverne	96
Fripladser	97
Lærerkræfterne	101
Eksaminer	102
Almindelige bestemmelser og ordensregler	103
Betalingsvilkår	105
Skriftlige vidnesbyrd	107
Bøger i 1907—08	110
Slutning	112—113
Timeplan for 4. juli	
